

ጌዴኦ

የተዘረጉ የጸሎት እጆች፡

የተከፈቱ የራእይ ዓይኖች

«የጌዴኦ ክርስቲያኖች የወንጌሉን እውነት ተረድተው ወደ ክርስትና ፊታቸውን ሊያዙሩ የተለየ የዝማሬ ጸጋም አብሮ ይሰጣቸዋል።» ይላሉ አንጋፋዎቹ የጌዴኦ አባቶች። የጌዴኦ ክርስቲያን በሙሉ ዘማሪ ነው የሚያሰኙ ብዙ ምክንያቶች አሉ። በመንገድ ላይም ሆነ በቡድን ሲሄዱ ይዘምራሉ፤ በሥራ መስካቸው ላይ ይዘምራሉ፤ አስራታቸውን፤ በኩራታቸውንና ስጦታቸውን ወደ ቤተ ክርስቲያን ይዘው ሲመጡ ይዘምራሉ። ሲያልፉ ሲያገድሙ ዝማሬ፤ ዝማሬ፤ ዝማሬ እውነትም ከጌዴኦ ሕዝብ ልብና አንደበት ልዩ የዝማሬ ጸጋ ይፈልቃል ቢባል ከግነት አይቆጠርም።

አቶ ወርቁ ጎሴ

በጭካኔ የተሞላው የኮሚዩኒዝም ሥርዓት ሊያጨልም የሞከረው ይህንኑ በዝማሬ የፈካውን የጌዴኦን ምዕመናን የክርስትና መሠረታዊ ልምምድ ነበር። አልሆነለትም እንጂ።

አቶ ወርቁ ገሴ

የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮን የዲላ ሆስፒታልንና ልዩ ልዩ የአገልግሎት መስጫ ተቋማት የነበሩበትን ሰፊ ገቢ ለመንግሥት ካስረከበበት ጊዜ ጀምሮ የአውራጃው ቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤት የሚያርፍበት ቦታ አልነበረውም።

ከ1967 ዓ.ም. ጀምሮ መንግሥት ለቤተ ክርስቲያን መሬት እንዲሰጥ የተጠየቀውን ጥያቄ ለማስፈጸም መሪዎች በሙሉ ኃይላቸው መንቀሳቀስ የጀመሩት ገና ሚሲዮኑ ለመውጣት ማኮብኮብ እንደጀመረ ነበር። በዚሁ መሠረትም ጥያቄያቸው ምላሽ አግኝቶ ግምቱ 10 ሄክታር የሚሆን መሬት ይሰጣቸዋል። ከመሬቱ ላይ ወደ ሌላ ቦታ ለሚዘዋወሩ ገበሬዎችም ተገቢው ካሳ እንዲሰጣቸው በሚመለከተው የመንግሥት አካል በተወሰነው መሠረት ይህንኑ ውሳኔ ተግባራዊ ለማድረግ የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች ሲንቀሳቀሱ ሌሎች ተቃዋሚዎች ግን ውስጥ ለውስጥ ሕዝብን በሕዝብ ላይ የሚያነሳሳ ሜራ ከኋላ ሆነው ማሰሩን ተያያዙት። ይህም ቢሆን ግን በእግዚአብሔር መልካም ፈቃድ ችግሮች እየተቃለሉ መጥተው ቤተ ክርስቲያኒቱ ይዘታዋን በሕጋዊ አካሄድ ለማረጋገጥ ችለለች። ለታቀዱት ልዩ ልዩ ማኅበራዊ ገልጋሎት መስጫ ተቋማትና ለቤተ ክርስቲያን ሕንፃ ማሠሪያ የሚውል ስጦታ ከህዝቡ ለመሰብሰብ ታህሣስ 15 እና ጥር 15/1974 ዓ.ም. ልዩ የስጦታ ቀን ጥሪ ይተላለፋል። በጥሪው መሠረትም የጌዴኦ ሕዝበ ክርስቲያን እግዚአብሔር ከባረከው የቡና እና የልዩ ልዩ ሰብሎች አስራቱን ወስኖ ለመስጠት ካሁን ቀደም እንደሚያደርገው ሁሉ በዝማሬና በሆታ አምላኩን እያከበረ ስጦታውን በጋማ ክብት በመጫንና በራሱ ተሸክሞ ወደ አዲሱ የጽ/ቤት መሥሪያ ቦታ ይገኝበት ከነበረው አካባቢ መትመም ይጀምራል። በዚሁ መሠረትም ብዛቱ 222 ኩንታል የሚገመት የቡና ስጦታ በተዘጋጀው መጋዘን ውስጥ ጢም ብሎ ይሞላል። ስጦታውን የሰጡት የ1789 ሰዎች የሰዎ ሽርዝርም በ136 ገጽ ወረቀቶች ይመዘገባል።

ከስጦታውም በተጨማሪ በተደጋጋሚ ጊዜያት ሕዝቡ በገንዘብና በዓይነት በብዙ ሺህ የሚገመት ገንዘብ ገቢ አድርጓል። በየጊዜው እየተገናኘም አስፈላጊውን የጉልበት አስተዋጽኦ አድርጓል።

ይህንን የክርስቶስ ሠራዊት ጽናት ያስተዋለው ዲያቢሎስ በቁጣ የሚነሳሳበት ጊዜውና ሁኔታው የተመቻቸበት ጊዜ ደረሰ። የተጣለውን መሠረት ሊያፈርስ፣ የበረታውን ጉልበት ሊያዝል እነሆ የተንኮል መረቡን ዘረጋ።

የካቲት 4/1974 ዓ.ም. ሰበብ ሲያውጠነጥኑ የከረሙት የአካባቢው የመንግሥት ሹማምንት ወደ አዲሱ ጽ/ቤት በማምራት በመጋዘን ውስጥ

ያለው ቡና ከየት እንደመጣ ይጠይቃሉ። ከሕዝብ ክርስቲያን ስጦታ እንደተገኘ የሚያውቁትን እውነት ይገለጹላቸዋል። መልሱ አላረካቸውም። ቡናው ያለበትን መጋዘን አሸገው ይሄዳሉ። በፈቃደኝነት የተሰበሰበው ስጦታ በንግድ መልክ እንደተገኘም በመቁጠር ለውርስ ያሰፈሰፋሉ። የካቲት 7/1975 ዓ.ም. ከዋነኞቹ መሪዎች፣ አቶ ደያሶ በሬ፣ አቶ ወርቁ ጎሴና አቶ ቦኩ በደሃ ለጥያቄ ተጠርተው በዚያው እስር ቤቱን እንዲያሟሹ ይደረጋል። አሳሪዎቹ በመሪዎቹ ላይ የእስር ቤቱን በር ከዘጉ በኋላ የቋመጡለትን ቡና ለመውረስ የጭነት መኪናዎችን አዘጋጅተው ወደዚያው ይገሰግሳሉ።

ይሄንን ያስተዋለው የጌዴአ ሕዝብ ክርስቲያንም በፈቃዳችን ለአምላካችን ቤት ሥራ የሰጠነውን የቡና ስጦታ ለማይገባው አካል አሳልፈን ለመስጠት አንፈቅድም በማለት በቁርጠኝነትና በጽናት ለፍልሚያ ይዘጋጃሉ። ስጦታችንን የምትነጥቁት የእኛን በድንና ደም ተራምዳችሁ ካልሆነ በስተቀር አትሞክሯችሁም በማለት ሕዝቡ ይጨክናል። ሁኔታው ያላማረው የመንግሥት አካል በእስር ላይ ያሉትን መሪዎች ጭምር በማሳተፍ በድርድር ሁኔታዎችን ካረገበ በኋላ ሕጋዊው ሁኔታ ተጣርቶ ሲያበቃ ቡናው ሊመለስ እንደሚችል በመሸንገል የተመኘውን ፈጽሞ ቡናውን በሁለት የጭነት መኪኖች አስጭኖ ይወስዳል። ቀጥሎ የተደረገው እርምጃ በቂም በቀል ቅዱሳንን እያሳደዱ ማሰርና ቤተ ክርስቲያናትን መዝጋት ነበር። ይሄው የግፍ ቅንኦት የጌዴአ አውራጃን ስድስት ወረዳዎች ጫፍ እስከጫፍ አካለለ። በተለይ ግን በጨለለቅቱ ወረዳ፣ በቡሊ ወረዳና በወናጎ ወረዳ ውስጥ የሚገኙት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት በአጥፊው ከፋኛ ተጠቁ። በጥቂት ቀናት ብቻ 56 ያህል የጸሎት ቤቶች ተዘጉ። ያልተዘጉትም እንዲሁ እያደር ጽዋው ደረሳቸው። 30 የቤተ ክርስቲያናት መሪዎች ለወህኒ ተዳረጉ። በአካባቢው በሚገኙ እሥር ቤቶች ውስጥ የታሠሩም ሰዎች ስንቅ እንደልብ ሊያገኙ ይችላሉ እየተባሉ አንዳንዶች ወደ ያቪሎ ወህኒ ቤት ተላኩ። እዚያም እንደደረሱ የተስተናገዱት በፖሊሶች ቆመጥና ሰደፍ ነው። አቶ ደያሶ በሬና አቶ ሆርዶፋን የመሳሰሉ አንጋፋ መሪዎች ደማቸው እንደ ጎርፍ እስኪወርድ ድረስ በጨካኞች ጡጫ ተቀጠቀጡ፤ በተፋፈገ ክፍል ውስጥም ተጣሉ። ግፉና ግፈኞች አብረው ቢከብዱባቸውም በወህኒ ቤት ውስጥ የነበራቸው መንፈሳዊ ተልዕኮ ግን ያጽናናቸው ነበር። እንደ አመጸኛ ተቆጥረው ከአመጸኞች ጋር ተለይተው ሊታሰሩ ወንጌልን እየሰበኩ የሰይጣን ምርኮኞችን ነፃ ማውጣቱን ተያያዙት። እስራትና መከራው በበዛ ቁጥር ለወንጌል ምሥክርነትም በሩ ወለል ብሎ ይከፈት ጀመር።

77 17 07 75 9.8

233

እንዲያውም በአንድ ወቅት በእስር ቤት ሆነው ለዋናው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤት የፃፉት ማስታወሻ በወቅቱ ለብዙዎቹ ማጽናኛ ሆኖ ነበር፤ እንዲህ የሚሉ ዓይነት የማጽናኛ ቃሎች ነበሩበት፤ « . . . ምናልባት ነገ ጽ/ቤታችንም ይዘጋ ይሆናል፤ የጽ/ቤታችን አገልጋዮች ግን ምንም አይሆኑም። ምናልባት አንዳንዶች አሁን ባለሁበት ዓይነት ሁኔታ ውስጥ ሊያልፉ ይችሉ ይሆናል። ይህም ቢሆን ግን . . . ከክርስቶስ ፍቅር ማን ሊለየን ይችላል? . . . እስካሁን ድረስ ማንም ባለሥልጣን አላነጋገረኝም ከአም ላኪ ጋር ግን ስለ አገልግሎታችሁና ስለ እስራቴ በየደድቃው በጸሎት እየተነጋገርኩ ነው።» በማለት እስረኛው ባለ ራእይ ማስታወሻ ጽፈው ነበር።

አቶ ባልቻ ቦሬ፤ ከእንጋፋ የጌዴኦ መሪዎች አንዱ

መከራው የተወሰነለትን ያህል ገንፍሎ ቅዱሳንንና ቤተ ክርስቲያንን ቢያስጨንቅም የአምላካችን መልካም ፈቃድ ቢሆን የአስጨናቂው በትር ተሰብቮ ለወራትና ለዓመታት የታሠሩት ሁሉ ተፈቱ። የተማረከው ሁሉ ተመለሰ። የጌዴኦ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት እንደ ገና ወደ ዝማሬያቸው ተመለሱ። እንደገና ወደ አምልኮአቸው ተሰባስቡ። እንደገና ታላላቅ ራእዮችን የሚያየው የጌዴኦ መሪዎች ዓይን በስፋት ተከፈተ። ጌዴኦ በቅዱሳን ሃሴት እንደገና መለምለም ጀመረች። አልፎም ተርፎ በዚያው የመከራ ዓመታት ውስጥ በኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ዙሪያ በዓይነቱ ልዩና በስፋቱ ተወዳዳሪ ያልተገኘለት የጸሎት ቤት ተሠርቶ ለማስመረቅ ተችሏል። የደርጋ ጨፈና የቃርጫ ቃለ ሕይወት ከፍለ ማኅበራት ኅብረትም አድገውና ሰፍተው ራሳቸውን በመቻል የወጡት በዚያው የመከራ ዓመታት እየጠነከሩ ለመሄዳቸው ነው።

አቶ ባልቻ ቦሬ፤ ከአንጋፋ የጌዴአ መሪዎች አንዱ

ቡርጂና አማር

በተዓምራት የበረታ ከንድ

የቡርጂና የአማር ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ከ1944 ዓ.ም. ጀምሮ ለ28 ዓመታት ያህል በአንድ የኅብረት ጥላ ሥር አብረው ያገለግሉ እንደነበር ታሪካቸው ያስረዳል። ነገር ግን የአብዮቱ ትኩላት እየጋለ የአብያተ ክርስቲያናትን በር በሚያንኳኳበት ወቅትና ምዕመናን ወደ ወህኒ በሚወረወሩበት ከፋ ጊዜ ሁለቱ ማኅበራት እኔ እብስ እኔ እብስ እየተባባሉ በመገፋፋት ላይ ነበሩ። እንደተለመደው በአንድ ቀንበር ሥር ተጠምደው የወንጌሉን አዝመራ ከማዘመር ይልቅ ቡርጂም ሶያማን የአስተዳደሩ ማዕከል በማድረግ አማርም ኪሌን የማኅበሩ ጽ/ቤት መቀመጫ በማድረግ ሐምሌ 24/1972 ዓ.ም. የየበኩላቸውን የመጨረሻ የመለያ ውሳኔ አስታወቁ። ከነሐሴ 12/1972 ዓ.ም. ጀምሮ ይሄው የእንለያይ ውሳኔያቸው ተግባራዊ መሆን ጀመረ።

ታሪክ ነውና የሁለቱን ማኅበራት መለያየት ምክንያት በተለያዩ ሁለት ገምጋሚዎች አንፃር ጠቁሞ ማለፉ አግባብ ነው። የኤስ.አይ.ኤም የምሥራቅ አፍሪቃ ዲራክተር የነበሩትና የቡርጂ ጣቢያን በመምራት ለአምስት ዓመታት ያህል ያገለገሉት ጆን ካምበርስ የሁለቱ ማኅበራት ተለያይቶ ለመሥራት መወሰን በወቅቱ አግባብ እንደሆነ ያምናሉ። እንደ ጆን ካምበርስ እምነት ከሆነ የሁለቱም ማኅበራት ምዕመናን የመግባቢያ ቋንቋ የተለያየ ነው፤ አብዛኞቻቸው አጥቢያዎች የነበሩበት አካባቢና የማኅበራቱ የጋራ ስብሰባ የሚካሄደው በአማር ወረዳ ነበር። ይህ ሁኔታ ደግሞ ለቡርጂ ማኅበር መሪዎች የግድ የቀናት መንገድን መጓዝ ስለሚጠይቅ በአማር የነበሩ 25 ያህል አጥቢያዎች በዚያው በራሳቸው ቀኔ መደራጀታቸው፤ ቡርጂዎችም አማርን ማማከላቸው አግባብ ነበር ባይ ናቸው።¹⁴⁹

የአቶ ተክሌ ወ/ጊዮርጊስ የጉብኝት ሪፖርት የሚጠቁመውና ሁለቱ ማኅበራት ለየብቻ ለመሥራት በወሰኑ ዕለት የተመዘገበው የቃለ ጉባዔ ሃሳብ የሚጠቁመው ደግሞ ከጆን ካምበርስ እምነት በፍጹም የተለየ ነው፤

¹⁴⁹ John Cumbers, Count It All Joys, P. 70

«በአግሮ ኪሌና በቡርጂ ክርስቲያናት መካከል ችግር ሊፈጠር የቻለው መሠረታዊ ምክንያት በአውራጃ ልዩነት፣ በቋንቋ፣ በባህልና በልማድ ሳይሆን ግጭት ሊፈጠር የበቃው የአቋም ውስጠ ደንብ ግለትም በመሠረተ ሃይማኖት ጉዳይ በተፈጠረ አለመግባባት ነው። በጋብቻ፣ በቀብር ሥነ-ሥርዓት፣ በወገን መለያየት፣ የወንጌላዊያን የሰንቅ ገንዘብ በመሪዎች እጅ መባከን፣ በሥራ የተሠማሩ ወንጌላዊያን ስንቅ በማጣት ሥራቸውን አጥፈው በመመለሳቸው ነበር። . . . በእነዚህ ምክንያቶች ሳቢያም በቡርጂና በአግሮ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ሽግግሎች መካከል የማያቋርጥ ጭቅጭቅ ለአስር ዓመት ላላነሰ ጊዜ አለመግባባት ተፈጥሮ በክርክር ጊዜያቸውን ያጠፋ ነበር።»¹⁵⁰ ይላል።

ወደ ዋና ጸሐፊው ሪፖርት ትኩረታችንን እንድንሰበስብ የሚደግፈን ሌላ ማስረጃ መጥቀስ ይችላል። በ1960ዎቹ የመጨረሻ ዓመታት ገደማ የቡርጂንና የአማርኛ ማኅበራት የተፈታተነ ችግር በአካባቢው ተከስቶ ነበር። በቁጥር 44 ያህል የሚሆኑ አጥቢያዎች ወደ መካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያናት ይሄዳሉ። ይህ ሁኔታ በጊዜው ከፍተኛ ውዝግብና ንትርክ የፈጠረ ከስተት ቢሆንም ከጋራ መግባባት ላይ ባለመደረሱ ከ44 አጥቢያዎች መካከል አራት ያህሉ ብቻ ወደ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን እንደገና ሲመለሱ ቀሪዎቹ አርባ ያህል አጥቢያዎች እንደወጡ ቀርተዋል። ይህን መሰሉ የመገኛሽም ጥንስስ ነው ለሁለቱ ማኅበራት መገፋፋት መሠረት የጣለው።

ይህ በዚህ እንዳለ በቡርጂ ጋምቦ የነበረውን የኤስ.ኤይ.ኤም ሚሊዮን ጣቢያ ንብረት ለመንግሥት አስረክበው ለመውጣት እንደሚፈልጉ ሚ/ር ገርሃልድ ቦስለር የተባሉት የጣቢያው ኃላፊ በ13/12/72 ዓ.ም. ለሚመለከተው የመንግሥት አካል ያስታውቃሉ። በጥያቄያቸው መሠረትም የቡርጂ ወረዳ አብዮትና ዘመቻ አስተባባሪ ኮሚቴ አስቸኳይ ስብሰባ በመጥራት የሚሊዮኑ አባላት ይጠቀሙባቸው የነበሩትን ንብረቶች በሙሉና ቤቶችን እንዳለ ይረከባል።¹⁵¹

የቡርጂና የአግሮ ኅብረት ይህን በመሰለው የውስጥና የውጪ ተጽእኖ ተቀስፎ ባለበት ወቅት ነው የተፈራው የመከራ ዝናብ ማካፋት የጀመረው። የውስጥ ችግሮቹ መፍትሔ ሳያገኙ ያየለው የውጪው ችግር የአብያተ ክርስቲያናትን በር ማንኳኳት ጀመረ።

¹⁵⁰ የዋና ጸሐፊው ዝርዝር ሪፖርት፤ ነሐሴ 11/1972 ዓ.ም.

¹⁵¹ የርክክብ ቪርሻል ነሐሴ 13/1972 ዓ.ም.

«መፈክር በሉ!» በሚል ትዕዛዝ መነሻነትም የምዕመናን ስቃይ ከዕለት ወደ ዕለት እየከፋ ሄደ። የመዘምራን አባላት ታስረው የልጃገረዶቹ ሹሩባ በደረቅ ምላጭ እስከመላጩት ደረሰ። ይሄ የመከራው ጣር መጀመሪያ እንደሆነ ተቆጠረ። በማከታተልም ማንም ሰው መዝሙር ሲዘምር ከተገኘ እንዲታሰርና እንዲገረፍ ተወሰነ። ማንኛውም ሰው በእጁ መጽሐፍ ቅዱስ ይዞ እንዳይገኝ ተደነገገ። ሁለት ሁለት እየሆኑም እንዳይሄዱ በአካባቢው ሹማምንት ማዕቀብ ተጣለ። ከዚህ ሁሉ በላይ የከፋው ግን ማንኛውም የቤተ ክርስቲያን መሪ ከክልሉ ውጪ ወጥቶ በሃይማኖታችን ምክንያት ተሰደድን ብሎ ለመንግሥታዊ የበላይ አካላት አቤቱታ እንዳያቀርብ ከትትል እንዲደረግበትና በዚያው አካባቢም የቁም እስረኛ እንዲሆን አለያም እስር ቤት ውስጥ እንዲከርም መበየኑ ነው። በተለይም ከሚያዝያ 19-20/1976 ዓ.ም. በነበሩት ሁለት ቀናት ውስጥ ስደቱ ከመጨረሻ ጣሪያ ላይ ደርሶ በዘመቻና በደቦ መልክ አብያተ ክርስቲያናት ፈራረሱ፤ የተቀሩትም ተዘጉ። በኬሌና በቡሱኮ አካባቢ ቁልፍ እየሰበሩ በመግባት «ሕጋዊ አሳዳጆቹ» የእግዚአብሔርን ቤት ተዳፈሩ። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በየአካባቢው እስር ቤት ውስጥ ታጎሩ። አጉረው ብቻ አልተዋቸውም አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ቀን ቀን በየወረዳውና በየቀበሌው ጽ/ቤት እየተገኙ በጽሕፈት ሥራ እንዲያግዙና ማታ ማታ ወደ እስር ቤት እየተመለሱ እንዲያድሩ ተደረገ። ከእነዚህን መሰሉ የቀን ሠራተኞችና የማታ እስረኞች መካከል አንዱ በወቅቱ የአማሮ አውራጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጸሐፊ የነበሩት አቶ አበራ መተዳ በማስታወሻ ደብተራቸው ላይ ያሰፈሩት ገጠመኝ እንዲህ ይነበባል፤

በ1976 ዓ.ም. የአማሮ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት መምህራን ከነበሩት መካከል ሦስቱ እና ሁለቱ ተማሪዎቻቸው በመንገድ ሲሄዱ ተይዘው ታሠሩ። እነዚህ ሰዎች ከመታሰራቸው ከሁለት ሳምንት ቀደም ብሎ የክርስቲያኖች በድን ተሰብስቦ የሚቀበርበት ሰፊ ጉድጓድ በቀበሌው ሕዝብ አማካይነት ተቆፍሮ ተዘጋጅቶ ስለነበር ሰዎቹ እንደታሠሩ ከፍተኛ ፍርሃት ተፈጥሮ ነበር። ነገር ግን የእግዚአብሔር እጅ ጣልቃ በመግባቱ በክርስቲያኖች ላይ የተወጠነው ሄፊ ተግባራዊ ከመሆኑ አስቀድሞ በአካባቢው የውሻ በሽታ ስለገባ ብዙ ውሾች እየሞቱ ስለሄዱ ግማቱ ከዳር ዳር ይሰነፍጥ ገባ። በየመንገዱ ላይ በርካታ የውሻ ሬሳ ስለነበር በተላላፊ መንገዶች ላይ ችግር ተፈጠር። ይህንን ያስተዋሉት የመንግሥት ሹማምንት ቀደም ሲል ለክርስቲያኖች በተዘጋጀው ጉድጓድ ውስጥ የውሻዎቹ ሬሳ እንዲቀበር ተወሰነ። ይህንንም እንዲያስፈጽሙ በክርስቲያኖች ላይ ግዴታው ወደቀ። አላንገራገሩም የታዘዙትን ፈጸሙ። ሞቱም በውሻ በሽታው አለፈላቸው። ይህም ሳያንስ በየጊዜው መፈክር አልልም በማለታቸው እንደ አቶ አሸናፊ

የፍያዬ ያሉ ጠንካራ ክርስቲያኖች በተደጋጋሚ ታስረዋል፣ ተገርፈዋል፣ በልዩ የግስታያ ችግር ውስጥ አልፈዋል።¹⁵²

እንደ ወንጌላዊ ኤሊያስ ጉተላ ገለፃ ከሆነ መከራው እየከፋ ቢሄድም ክርስቲያኖች ግን ሊበገሩ አልቻሉም። አምልኮው በየሜካው ውስጥ፣ በየሰው ቤት፣ በየሠርጉ ቤትና በመሳሰለው ቦታ በሰውርና በምክንያት መካሄዱ አልቀረም። ወንጌላዊ ኤሊያስ ጉተላ የሴት ልጃቸውን ሠርግ ለመንፈሳዊ ፕሮግራሞች ማካሄጃነት ተጠቅመውበታል።

እንደ ወንጌላዊ ኤሊያስ ጉተላ ገለፃ ከሆነ ይህ በዚህ እንዳለ በ1976 ዓ.ም. ሰደቱ ተፋፍሞ ብዙዎች በወህኒ ቤት እንደተጣሉ በአማር ወረዳ ሰማይ ላይ አንድ የአሣት ነበልባል የመሰለና የሚያብረቀርቅ ነገር ለተወሰኑ ሰዓታት ያህል በከተማዋ አናት ላይ ከታየ በኋላ ሰው ሁሉ ምን ሊሆን ይችላል እያለ ግራ ሲጋባ አብረቅራቂው ነገር ተሰወረ። በዚህም ምክንያት በአስተዳደሩ ሹማምንትና በወረዳው ሕዝብ በጠቅላላ ሁኔታው አነጋጋሪ ከመሆኑም በላይ ከፍተኛ ፍርሃትም እንዲወድቅባቸው ምክንያት ሆኖ ነበር። ይህ ከሆነ ከጥቂት ቀናት በኋላ በአካባቢው ላይ ከፍተኛ ርሃብ፣ ድርቅና፣ ቸነፈር፣ በሽታ፣ ሞትና ጦርነት ተከሰተ። የወረዳ አስተዳዳሪዎችም እርስ በርስ በመከፋፋት አንዱ በአንዱ ላይ ተጨካክነ። ሌሎች የፈለጉትን ምክንያት ቢሰጡም እኛ ክርስቲያኖች ግን የደረሰንበት መደምደሚያ የእግዚአብሔር ጣት ሁሉን እንዳከናወነ ነው።¹⁵³ ይላሉ ወንጌላዊ ኤሊያስ ጉተላ።

የአማር ወረዳ ሰደት ከሌሎች አካባቢዎች ይልቅ ላቅ ብሎ ለጎዲካሄድ ከፍተኛ ትግል ሲያደርግ የነበረው የወረዳው የገበሬ ማኅበር ነበር። ማኅበሩ በተከታታይ ከጻፋቸው ደብዳቤዎችና የክስ ማመልከቻዎች መረዳት እንደሚቻለው የቃለ ሕይወት ቤት ክርስቲያንን በተመለከተ «ሰፊውን የክልሉን ሕዝብ ዓይን ጋርዶ ሕዝቡ ጠላቱንና ወዳጁን ለይቶ እንዳያይ ጋሬጣ ስለሆነበት ቢቻል ሙሉ ለሙሉ እምነቱ ከአካባቢው እንዲጠፋ መንግሥት ርብርብ እንዲያደርግ። ግፊት የሚያደርግ ነበር።»¹⁵⁴

የገበሬ ማኅበሩ ዋና ዋና ከሶች፣ በጥሩ ጥሩ ቦታዎች ላይ እየተመረጠ ጸሎት ቤት መሠራቱ ይህም የሕዝባዊ ማኅበራትን

¹⁵² የአቶ አበሬ ሙተሳ ግስታወሻ።

¹⁵³ የወንጌላዊ ኤሊያስ ጉተላ ያልታተመ የታሪክ ግስታወሻ፣ ሐምሌ 8/1991 ዓ.ም.

¹⁵⁴ የአማር ወረዳ የገበሬ ማኅበር ጽ/ቤት ደብዳቤዎች፣ የካቲት 19/75 ዓ.ም. እና ግንተኛና ፊርማ ያለው ቀኑ የግድነበብ ደብዳቤ።

ለመሻግትና ለማዳከም ሆን ተብሎ የታቀደ ሜራ መሆኑ በተለያዩ የሕዝባዊ ድርጅቶችና መሠረታዊ ማኅበራት ውስጥ ከመሳተፍ ይልቅ ሃይማኖታቸውንና መዝሙራቸውን ማጥበቃቸው በጋብቻ የሚተሳሰሩት በእምነታቸው ተመሳሳይ ከሆኑ ጋር ብቻ መሆኑ በምጽዋትና በመሳሰለ ገንዘብ መሰብሰቡ ወ.ዘ.ተ የሚሉ ናቸው።

ከሱም ሆነ ስደቱ እንዳለ ቢሆንም በአንፃሩ ደግሞ በቡርጂ የነበረው የኤስ.አይ.ኤም ማቢያ የአገልግሎት መስጫ ተቋማት (ከሊኒክት/ቤት ወ.ዘ.ተ.) በአካባቢው የመንግሥት ሹማዎች ውሳኔ ከተዘጋ ጊዜ ጀምሮ ለምንም ጉዳይ ባለመዋሉ በተደጋጋሚ ጊዜያት የተዘጋው ማቢያ እንዲከፈት በሕዝቡ መጠየቁ አልቀረም። ይህንንም የሕዝቡን ጥያቄ መነሻ በማድረግ የወረዳው ጽ/ቤት በራሱ ደብዳቤ የሚሊዮኑ ሥራ መቀጠል እንደሚችል በማረጋገጡና የጊደኦ አውራጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤትም ከፍተኛና ያሳለለ ጥረት በማድረጉ የሚስዮኑ ማቢያ ነሐሴ 24/1978 ዓ.ም. ሊመለስ ችሏል።

የአገዚአብሔር ቀን ሲደርስ አሳዳጆች ተሳዳጅ ሆኑ የተሰደዱትም በአምላካቸው ኃይል ተበረታተው አንገታቸውን ቀና ማድረግ ጀመሩ። የመከራው ግጭታት ብዙ አዝመራ የተዘመረበት ወቅት ስለነበር የነፃነቱ ዋዜማ ዋነኛ ሥራ የነበረው ቤተ ክርስቲያናትን መከፈት፣ ማስፋፋት፣ ማደራጀትና የፈራረሱትን የጸሎት ቤቶች እንደገና መጠጋገን ነበር። የአማርና የቡርጂ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ዛሬ በነፃነት ዘመን እንዳሻቸው እያመለኩ ነው። የትናንቱ የእርስ በርስ መገሻሸምና የውጪ ኃይል ጉስማት ለነገው አገልግሎት ትምህርት ሊሆን እንደሚችል በማመን ሁለቱም አውራጃዎች እየተደጋገቱ የወንጌሉን የምሥራች ለማብሰር በሙሉ ኃይላቸው በመርጥ ላይ ናቸው።

ሲዳማ

የተፈተነ እምነት

የሲዳማ አለታ ወንዶ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችው በ1923 ዓ.ም. ሲሆን የመጀመሪያዎቹን የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ተጠማቂዎች ቃል ኪዳን የፈጸመችና በአንጋፋነት ረድፍ የቆመች ቀዳሚ ቤተ ክርስቲያን ነች (ቅጽ አንድን ይመልከቱ)። ቤተ ክርስቲያኒቱ በዘመኑ ፈጣን የሆነ ዕድገት በማሳየቷም የያናቤ፣ የጋጣና የአለታ ወንዶ ቤተ ክርስቲያናት ለአንድ የወንጌል ዓላማ ተቀናጅተው

በ1944 ዓ.ም. የአለታን ጣቢያ በማዕከላዊ ጽ/ቤትነት በመጠቀም በጋራ ለመሥራት ሲሰማሙ አላቅማሙም። ይህ ጠንካራ የምስትዮሽ ጎብረት የዘለቀው ለሁለት አሥርት ዓመታት ብቻ ነበር። ከ1959-1960 ዓ.ም. ባሉት ጊዜያት ውስጥ የጋጣ ቤተ ክርስቲያን ራሷን ችላ ወጣች። ለስምንት ዓመታት ያህል የያናሴ ቤተ ክርስቲያንም የጋጣን አካሄድ ስትገመግም ቆይታ እርሷም በተራዋ ለወራት ያህል ሁኔታዎችን ስታመቻች ቆይታ ነሐሴ 8/1968 ዓ.ም. የራሷን አስተዳደር በራሷ ለመወሰን አፈራራ የተባለውን ቦታ ለማዕከላዊ ጽ/ቤትነት ቆረቆረች።

የአለታ ወንዶ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የሁለቱን ማኅበራት የራስ መቻል ጉዞ ከሩቅ እያስተዋለች! «እኔስ አንድ ራሴን እንዴት ሳደራጅ!» በማለት የነገ ጉዞዋን ራዕይ እያሠመረች እያለ ድንገት የመልቀቂያና የስንብት መርዶ ከኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮን ትሰማለች። ይህ መርዶ ለቤተ ክርስቲያኒቱ እጅግ የከበደ ነበር! ምክንያቱም የቤተ ክርስቲያኒቱ ዋና ጽ/ቤት ይገኝ የነበረው በሚሲዮኑ ጣቢያ ውስጥ ስለነበረ ነው።

የሚሲዮኑ የውጣኔ አካሄድ እንዲህ ነበር። ያለፈውን ረጃም አገልግሎቱን ሚሲዮኑ ከዘረዘረ በኋላና የሀገርኛ ቤተ ክርስቲያናትን ማበብ እንደ ጠንካራ ምክንያትነት ጠቅሶ የሚሲዮኑ ጣቢያ በቤተ ክርስቲያን ይዞታነት እንዲተዳደር ይወስናል። በውሳኔው ውስጥ አንዳንድ ቅሬታዎች መጠቀሳቸውም አልቀረም። ለአብነት ያህልም በሚሲዮኑ የቀረቡት ሁለቱ የቅሬታ አስተያየቶች ይዘት የሚከተለውን ይመስላል!

... በብዙ ሺህ ብር ለዘላለም የሚያገለግል አዳራሽ አለን። ነገር ግን ግንኙም አይጠቀምበትም። ከመጣሁ ጊዜ ጀምሮ (ሚ/ር ብራዮር ፋርገር) ይህ ነገር ከነከነኝ። የእነርሱ ነው እያሉ ያካባቢው ሕዝብ ሊጠቀሙበት አልፈለጉም። አሁን ግን የእኛ ነው ሲሉ ከግንኛውም ጊዜ ይልቅ ይከበራል። ሊጠቀሙበትም ይችላሉ። ሊጠቀሙበት ደስ ይለናል። እነርሱም ደስ ይላቸዋል። ባዶ ሆኖ ሲቀር የጹፊዎች መጫወቻ ብቻ ይሆናል። ይህ ሁላችንንም ያላገነናል። ... ለብዙ ተማሪዎች ብዙ በቂ የአትክልት ቦታ ባለ በስንቅ ምክንያት ተቸግረው ያልተግሩ ብዙዎች አሉ። መሬቱ ሳይታረስ ቀረ። ግንኙም አልተጠቀሙበትም። አመራሩ ወደ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሲሃወር ይህንን ነጥብ ሊያስተካክሉት ይችላሉ። ... አንድ ነገር እንድታውቁ እንወዳለን። ለዚህ ቦታ ከኢትዮጵያ መንግሥትም ሆነ ከውጪ ሀገር መንግሥት አንድ ሳንቲም አልተሰጠንም። የተሠራው ሁሉ በክርስቲያኖች ገንዘብ ነው። ... እኛ የኤስ.አይ.ኤም ባላደራዎች የሆንን

በአደራ መልክ ከውጪ ሀገር ክርስቲያኖች ተቀብለናል። ዛሬ ይህንን አደራ ለክርስቲያኖች ወንድሞቻችን አሳልፈን እንሰጣለን።¹⁵⁵

የሚለውን ምክንያት ከዘረዘሩ በኋላ የመብት ማስተላለፉ ስምምነት ውልም መጋቢት 5/1968 ዓ.ም. በሚ/ር ሜሪ ኮልመን የኢ.ሰ.አ.ዲ.ኤም ተወካይና በአቶ ኃይሉ ሐሜሶና በአቶ ዘውዱ ጋጋ የቤተ ክርስቲያንቱ መሪዎች መካከል ይፈጸማል። በስምምነቱ መሠረትም ከቀለም ት/ቤቱ ግቢ በስተቀር!

1. አንድ ከሊኒክ ከነሆ ስት አዳሪ ቤተች፤
2. አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ መሸጫ ሱት ከነመኖሪያ ቤተ
3. አንድ የእንግዳ መኖሪያ ቤት ከሆ ስት አነስተኛ መገልገያ ቤተች ጋር፤
4. አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት ከመምህራን መኖሪያ ቤት ጋር፤
5. ለመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት የግንገለግሎት 5 አዳሪ ቤተች፤
6. አንድ የመሰብሰቢያ አዳሪቸ።

(የመገልገያ ቤቶች ጠቅላላ ግምት በወቅቱ ስሌት ብር 100,000 ሊያወጡ እንደሚችሉ ተተምረዋል)

$\Delta H : \Delta E : \Delta G :$
S. I. M.
 $\Delta F_{H_2O} : \Delta F_{H_2} : \Delta F_{H_2O} : \Delta F_{H_2} :$
 $\Delta F_{H_2O} : \Delta F_{H_2} : \Delta F_{H_2O} : \Delta F_{H_2} :$

961 5156 02 14

[illegible]

75 240000

INCOME TAX RETURN

7407

ALLA 25 FEB 1996

.. .. ନିମ୍ନ ସମସ୍ତ ଗୁଣ

.. .. 7/10 8/10

А 90 0304 04 100 487 ?

.. .. 凡十(0+)

[illegible]Ans.

ETY OF INTERNATIONAL MISSIONARIES/P. O. BOX 127 ADDIS ABABA, ETHIOPIA/PHONE: 112345
SERVICES DE L'AFRIQUE, 80000, DAKHOUET, UPPER VOLTA, NIGER, NIGERIA, SUDAN, ETHIOPIA, LIBANON

155 የርከከብና የአደራ ደብዳቤ፤ ኤስ.አይ.ኤም፤ መጋቢት 5/1968 ዓ.ም.

ይህንን ትልቅ ንብረትና ድርጅት ቤተ ክርስቲያኒቱ ፈርማ ብትረከብም እንዴትና በምን ዓይነት የአስተዳደር ስልት መምራት እንደሚገባት ገና ስልቶችን እየነደፈች ባለበት ወቅት በወቅቱ የነበሩ የፖለቲካ መሪዎችና መንግሥታዊ ተቋማት በሚሊዮኑና በቤተ ክርስቲያን መካከል የተፈጠረውን ሁኔታ በምሥጢር እየተከታተሉ ኖሮ በቤተ ክርስቲያኒቱ ላይ ያልተጠበቀ ሌላ ማዕበል አስነሱ።

ቀድሞውኑ ኤስ.አይ.ኤም ሚሊዮን ሲያስተዳድር የነበረው ጣቢያ የሕዝብ ሃብት እንጂ ለአንድ ቤተ ክርስቲያን ሊሆን አይገባም በማለት ተቃዋሚዎችና ሹዋች ሕዝቡን ሆ! ብሎ እንዲነሳ ገፋተት። ገፋፍተውትም ወደ ውሳኔ አቀረቡት። የአለታ ወንዶ የሚሊዮን ጣቢያም በአጭር ጊዜ ውስጥ ከኤስ.አይ.ኤም ወደ ቃለ ሕይወት ከዚያም ወደ «ሕዝብ ሃብትነት» የሸግግሩ ሁኔታ ተፋጠነ። ጦም በማድረግ ዓመታት ያስቆጠረውና በሚሊዮናዊያኑ የተተኛው የአለታ ወንዶ ገቢ የግለሰብ ከብቶች መዋያ፣ የኮንትሮባንዲስቶች ሰውር የቡና መፈለፊያ፣ የፋርጽዎች መፈንጫና የእዳሪ መውጫ ሆነ። በግቢው ውስጥ መጽሐፍ ቅዱስ እየተማሩ የነበሩት ወጣቶችም እየተወነጀሉ ታሠሩም! ተባረሩም።

ይህ ከዋናው የአለታ ጽ/ቤት የተጀመረው የስደት ምንጭ ተስ በተስ እንደ ወንዝ እየጠነከረ ሌሎች አከባቢዎችንም ማጥለቀላት ጀመረ። በዚህ መሃል የአለታ ወንዶ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናትን ከላይ አስከታች የናጠ የውስጥ ችግር ፈንድቶ ወጣ።

አቶ ማሞ በለጣ ሁኔታውን በማስታወስ እንደሚከተለው ይገልፁታል። በአንድ ወቅት የደርግ መንግሥት አስራ ስምንት ያህል የሚሆኑ ባለሥልጣኖችን ረሸነ ተብሎ ወሬው ከዳር ዳር መናፈስ ጀመረ። ከአስራ ስምንቱ መካከልም ሁለቱ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት አባላት ናቸው ተብሎ እንዲነገር ውስጥ ለውስጥ የውሸት ፈጠራ ባለሥልጣናቱ ማስወራት ጀመሩ። ይህንንም አጋጣሚ እንደ ልዩ ዕድል በመጠቀም የአለታ ወንዶ ወረዳ ዋና አስተዳዳሪ የነበሩት ሹም ሕዝቡን ሰብስበው ገለገ ከሰጡ በኋላ በተለይ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አባላት ነን የምትሉ ሰዎች ከዛሬ ጀምሮ ሚናችሁን አስተካክላችሁ መንግሥትን ወደሚደግፍ ሌላ ቤተ ክርስቲያን እንድትገቡ ያለበለዚያ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን መንግሥት በልዩ ጥርጣሬ እየተከታተለ ስለሆነ ችግር ላይ ትወድቃላችሁ በማለት በውሸት የተቀነባበረ የቅስቀሳ ዲስኩር አደረጉ። አብዛኞቹ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ምዕመናንንም የፈጠራ ወሬው እውነት እየመሰላቸው ልባቸው መከፈል

ጀመረዜ¹⁶⁶ አስጨናቂው ሁኔታ እንዲህ በከበደበት ወቅት ላይ ቁጥራቸው አሥራ አንድ የሚሆኑ ጽኑዓን ሰዎች ለምንም ነገር ሳይበገሩ እውነትን ይዘው በመቆጣቸውና ስለ ህቅም በድፍረት በመግታቸው ልቡ የተከፈለውን ሕዝብ ለማረጋጋት ችለዋል። ሰማቸውና ዝርዝራቸው ባይጠቀስም የፈጸሙት መልካም ሥራ በአምላካቸው ፊት ጥገስ እንደሚሆንላቸው የታመነ ነው።

ከዚያን ጊዜ በኋላም ብዙው ምዕመን እያመለከ ያለው መንግሥት በማያውቀውና በክፉ ዓይን በሚታይ ቤተ ክርስቲያን ጥላ ሥር ስለመሰለው ሌላ መሸሸጊያ ለማግኘት ሁኔታዎችን ማግተር ጀመረ።

ይህንን ሁኔታ በአጋጣሚነት በመጠቀምም የአለታ ወንዶ አውራጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን-ሊቀመንበር የሆኑት አቶ ኃይሉ ሐሜሶ ቁጥራቸው ከ15,000-20,000 የሚገመቱ ምዕመናን ያሉባቸውን 103 አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን በመያዝ ታህሣስ 22 ቀን 1972 ዓ.ም. ወደ መካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ለመግባት ጥያቄ ያቀርባሉ። ወደ መካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ለመግባት የተገደዱባቸውን ምክንያት ሲዘረዝሩም፤

ሀ. መንፈሳዊ መሪዎች እንድትሰጡን፤

ለ. ከእኛም ወስዳችሁ እንድታሰለጥኑልን፤

ሐ. መሪ አጥተናል፤ ሚሲዮኑም ሜዳ ላይ ጥሉን ፈርጥዋል፤

መ. መካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን በመንግሥት ዘንድ የታወቀች ስለሆነ እኛንም በህጋዊና በመንፈሳዊ ረገድ እንድትረዱን

ሠ. በመካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን መሠረተ እምነት ላይ ጥያቄ የለንም፤

ረ. ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አደገኛ ትምህርት ትሰጠናለች፤

ሰ. የተማረ የሰው ኃይል የለንም፤

ሸ. የማቴሪያል እርዳታ እንፈልጋለን። ወዘተ¹⁶⁷ የሚሉ ናቸው።

ጥያቄው የቀረበለት የደቡብ ሲኖዶስ መካነ ኢየሱስ ጽ/ቤትም ጉዳዩን በመመርመርና የቤተ ክርስቲያኒቱን የወቅቱን ፕሬዚዳንት ክቡር አቶ አማኑኤል አብርሃምን ምክር በመቀበል፤ «የመካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ፕሬዚዳንት እስከ አዋሳ ድረስ መጥተው የመካነ ኢየሱስ መተዳደሪያ ደንብ በሚያዘው መሠረትም ምዕመኑ ከተሰማግ እንድትቀበሏቸው በማለት ስለአዘዙን ሄደን በመሪዎች ደረጃ ብቻ ሳይሆን

¹⁵⁶ ቃለ መጠይቅ፤ ከአቶ ግጥ በሰጠ ጋር፤ መጋቢት 25/1991 ዓ.ም.

¹⁵⁷ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንና የደቡብ ሲኖዶስ መካነ ኢየሱስ የሥራ መሪዎች ስብሰባ ቃለ ጉባዔ፤ ግንቦት 24/1973 ዓ.ም.

500 ምዕመናን በተሰበሰቡበት ተገኝተን ስንጠይቃቸው መስማማታቸውን ስለገለጹልን ልንቀበላቸው ችለናል።»¹⁵⁸ በማለት ወስነው አንድ መቶ ሦስቱንም አጥቢያዎች በይፋ ተቀብለዋል።

ይህንን መሰሉን አስ ደንጋጭ ዜና ያደመጠው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ዋና ጽ/ቤት ከፍተኛ የመሪዎች ቡድን ለጉዳዩ ልዩ ትኩረት በመስጠት፤ ተደጋጋሚ ውይይት ተደርጎ ሊሰካ ባለመቻሉ የቤተ ክርስቲያኒቱን ንብረት ጭምር ይዘው ወደ መካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የገቡትን የቀድሞ የአለታ ወንዶች ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መሪዎችን በህግ ፊት በማቅረብ ተገቢው

አቶ ግሞ በለጠ

ፍትህ እንዲሰጥ ጥረት ማድረግ ጀመረ። ከመካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን የደቡብ ሲኖዶስ ጽ/ቤት ጋር ያለውንም ችግር በጋራ ለመፍታት እንዲያስችለው በጠረጴዛ ዙሪያ መወያየት ቀጠለ።

የተበተነውን የአለታ ወንዶች ኅብረትና ምዕመን እንዲመሩ ሕዝቡ አቶ ግሞ በለጠን ከመስከረም 1973 ዓ.ም. ጀምሮ በሊቀመንበርነት መረጣቸው። አዲሱ ሊቀመንበርም ኃላፊነቱን ከተረከቡበት ጊዜ ጀምሮ፤ «ቃለ ሕይወት የራሷ ጽ/ቤት የላትም፤ ህጋዊ ዕውቅናም ከመንግሥት አላገኘችም፤ በኢትዮጵያ ውስጥ ከአንድ ቤተ ክርስቲያን በስተቀር ሌሎች ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት የሚባሉ ድርጅቶች የሉም ወ.ዘ.ተ.» የሚለውን የአብዛኛውን ሕዝብ ጥያቄ ለመመለስ እንዲያስችላቸው ዋና ዋና የማኅበር መሪዎችን በመምረጥ አዲስ አበባ ድረስ እየወሰዱ የለም የተባለውን የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤት በዓይናቸው አይተው እውነታውን እንዲረዱ፤ አዲስ አበባ የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ዋናው ጽ/ቤት፤ ጌጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንና ጌዲኦ ቃለ

¹⁵⁸ ዝኒ ከግሁ።

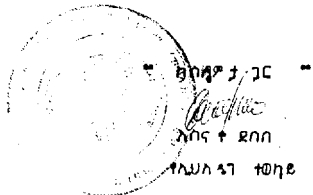
አቶ ግዮ በለጠ

ሊገ ይህ ለመገረባዊ ዘርፍ የተሠራውን ቤት ተ/ቤት በገንብረተነት ጭዝገባ ያልገ
ዘው መሆኑን አረጋግጠዋልናል፡፡

በሐዚህ በመጀመሪያ ሰህን የደርገውን ሥነ ስርዓት ላይ ባለው የፋ
ሳጅ የፈፀመው ሠርዓት አገሪቱን ቤተክርስቲያን በፍላጎት ያበረከቱ ሰዎች አለው
ሆኑን ተረድተናል፡፡

ሀገራዊ ጥያቄ ተሞህርተ ቤት የሰብአዊነት ገንብረተኛ ሰዎች አውቶት መገባዊ
በመሆኑ አገልግሎትን በተሰጠበት ወሰን መገኘቱን ይኖርባቸዋል፡፡

ከዚህ በላይ ያለው የጥያቄ መገረባዊ ዘርፍ ገንብረተኛ ሰዎች ለመገለፅ አንድ
ጥቅረው ሆኑ ያለምንም የተሞህርተ አገልግሎት ባለቤት አጥቶ ከአገልግሎቱ ጋር
ለተ የተነሳ ጥያቄ የነበረው ይዞታ በመፈረሰ ስጥም ፊት ለመሆን ተቃርቦ
ያለና ተሞህርተ ቤት አንድራሴ ገብረተኛ አድርጎ ያልገዛውና የግዴታ ተግባራዊ በሌለ
ሆነ በሐዚህ ሰዓት ቤት ያለምንም ሥራ አገልግሎት ግዴታ ተገቢ ስላልሆነ የደ
ም ሲል የተገለፈው ዕገሳ ተነስቶ የተሞህርተ ቤት ይዞታ ሃይላቸው የደም ሲል
በአናገተ በሰላ የተሰጠው ፅሁፍ መሠረት መገረባዊ ዘርፍ ሰዎች በገንብረተኛ ስርዓት
ቤተክርስቲያን ተረካቢ አገልግሎት ተደርጎ አረባዎች አገልግሎት እናገኛለን
ባለን፡፡

የሰብአዊ

ለቤት ስርዓት/አገልግሎት መገረባዊ

አገልግሎት

ለቤት ስርዓት ያለውን ቤተክርስቲያን

በሰዓት ወገን

/አ/

የአለቃ ወንድ ቃለ ሕይወት ቤት ክርስቲያን ገቢ የተመለሰበት የሽግግር መንግሥት
የፈቃድ ወረቀት

ወደ ሌላ ቤት ክርስቲያን የሄዱት የአጥቢያ ቤት ክርስቲያናት
መሪዎች በነበሩት መሪዎች ላይ ለማድረስ የሞከሩት የሥነ-ልቦና
ጦርነትና የአካል ጉዳትም ተመዝግቦ ይገኛል።

በሲዳማ አውራጃ ፍርድ ቤት የተያዘው ጉዳይ ለአንድ ዓመት
ያህል ተገቢው ጥናትና ህጋዊ ክትትል ሲደረግበት ቆይቶ ሐምሌ 10/1974
ዓ.ም. በአቶ ኃይለ ሐሜሶና በተባባሪያቸው የተወሰደው የቃለ ሕይወት

ቤተ ክርስቲያን ሙሉ ንብረት በዝርዝር ከነመቀጫው እንዲመለስ በፍርድ ቤት ተወስኖ ጉዳዩ ሊዘጋ ችሏል።

የውስጡ ጫና ትንሽ ቀለል ብሎ ለወራት ያህል እንኳ ቤተ ክርስቲያናት እፎይ ሳይሉ የውጪው ስደት አይሉ ክርስቲያኖች ወደ እስር ቤት መጣል ጀመሩ። በ1975 ዓ.ም. የሲዳማ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የወርቅ ኢየሱሳ በዓሏን ሆመች ላይ ለግክበር በዝግጅት ላይ መሆኗን የሰሙት የአካባቢው የመንግሥት ሹማምንት ፕሮግራሙ እንዳይካሄድ ካገዱ በኋላ ክርስቲያኖችን ቤት ለቤት እየዞሩ በማደን ወደ እስር ቤት መወርወር ጀመሩ። እያደርግም ቤተ ክርስቲያናት በሙሉ የሚዘገቡበትን ውጥን በመንደፍ በ1976 ዓ.ም. በሲዳማ ክልል ወስጥ የሚገኙ 135 ቤተ ክርስቲያናት በሙሉ በአንድ ቀን እንዲዘጉ ተወሰነ።

ከዚያን ዕለት ጀምሮም በርካታ ቤተ ክርስቲያናት ለሕዝባዊ ግንባራትና ለቀበሌ ጽ/ቤትነት መዋል ጀመሩ። ከፊሎቹንም ሙሉ ለሙሉ በግውደም እንጨቶቹንና ቆርቆሮዎቹን እየነቃቀሉ ለፈለጉበት ጉዳይ አዋሏቸው፤ ግለሰቦቹም ተቀራመቷቸው።

በአንድ ጀንበር 280 ያህል ምዕመናን በሰላማዊ የአምልኮ መንፈስ ላይ እንዳሉ በጥበቃ ኃይላት ታፍሰው ወደ አንድ የጎልማሶች ግሣልጠኛ ጣቢያ ተጋዙ። የቤተ ክርስቲያኒቱ ሊቀመንበር የነበሩት አቶ ግም በለጠ እና የኮሚቴ አባል የነበሩት አቶ ወልዴ ጉጂ ለበርካታ ጊዜያት ያህል ከቀበሌ እስር ቤት ጀምሮ እስከ አዋሳ ማዕከላዊ ምርመራና ወህኒ ቤት ድረስ እየታሠሩ የቁም ስቃያቸውን አይተዋል። የሁለቱም የግል ንብረትና ቤት ያለ ሕግ ተዘርፍዋል። ከዚህም አልፎ ተርፎ ግን ሁለቱም በተገኙበት እንዲገደሉ ትዕዛዝ ተላልፈዋል። አንገታቸውን ቆርጦ ላመጣ ሰውም ሽልማት እንደሚሰጥ የወረዳው አስተዳዳሪ በግልጽ ማወጃቸውን ብዙ መሪዎች እስከዛሬ ድረስ ይመዘከራሉ።¹⁵⁹

የጋጣና የያናሴ ኅብረቶችም እንዲሁ የዘመኑን መከራ በጋራ መካፈላቸው አልቀረም። በአንጋፋዎቹ ተርታ የምትጠራው የሲዳማ ቤተ ክርስቲያን የውስጥ ችግሯ ጥዝጣዜ ቢያስነክሳትም፤ የውጭው ወላፊን ቢገርፋትም ለአስጨናቂው በትር አልተንበረከከችም። ብዙው ምዕመኗም ከመከራው በትር ለመሸሽ ፊቱን አላዞረም። ወህኒ ቤትም ዝግሬው አልተጓደለም፤ በሠርግና በልደት በዓላት በልቅሶና በቀብር ሥነ-ሥርዓቶች ላይ ወንጌል በስፋት መሰበኩ አልቀረም። የውስጥና የውጭ

¹⁵⁹ ቃላ መጠይቅ! አቶ አገዳቸው አኒቦ! የካቲት 1992 ዓ.ም.

ችግሩ እያየለ መጥቶ ኃይለኛው የስደት ግዕበል የሲዳማ ቃለ ሕይወትን ግራ ባጋባበት ወቅት ቤተ ክርስቲያን ከጽናቷ እንዳትናወጥ ከየክፍለ ማኅበራት የተውጣጡት ሃያ ስምንት ያህል መሪዎች በወቅቱ የሰጡት ጥበብ የተላበሰ አመራርም የሚዘነጋ አይደለም። በጭክራ ውስጥ ጦርታ የወጣችው የሲዳማ ቤተ ክርስቲያን ካቀረቀረችበት እንደገና ተና ብላ የነፃነት ወንጌሉን ማብዛር የጀመረችው ከ1983 ዓ.ም. ለውጥ በኋላ በነበረው የሽግግር መንግሥት ነው። ዛሬ የማኅበሩ ዋና ጽ/ቤት ወደ ቀድሞው ቦታው ተመልሷል። የተዘጉ ጸሎት ቤቶች በሙሉ ተከፍተዋል። በመከራው ዘመን የተወለዱት አዳዲስ አጥቢያዎችም እንደ ጥቅምት አበባ ፈክተው በነፃነት ውስጥ የነፃነቱን ወንጌል ለመስበክ በቅተዋል። አንጋፋዋ የሲዳማ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ራሷን በስምንት ክፍለ ማኅበራትና በ119 አጥቢያዎች አደራጅታና (የዳሌ ክፍለ ማኅበራት ኅብረት ራሷን ችላ ወጥታለች) አገልግሎቷን በትጋት በመፈጸም ላይ ብትገኝም እንደ አንጋፋነቷ ጎልታ እንድትታይ ግን ተዳሚ አርአያነት ይጠበቅባታል።

ዳውሮ ኮንታ

ያልተናወጠ ትውልድ

የዛሬው ዳውሮ ኮንታ በቀድሞ ስሙ የሚታወቀው ኩሉ ኮንታ አውራጃ እየተባለ ነበር። አውራጃው በሥሩ ስድስት ወረዳዎች የነበሩት ሲሆን በክፍለ ሀገር ደረጃ ቤተሰብነቱ ለከፋ ክፍለ ሀገር ነበር። የኮሚኒስቱ ደርግ የስደት ወረርሽኝ ወደ ኩሉ ኮንታ ለመግባት የአካባቢው ርቀትም ሆነ የመንገዱ አስቸጋሪነት አላገደውም።

ዱሮ ዱሮ የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮናዊያን ለኩሉ ኮንታ ክርስቲያኖች ስለ ኮሚዩኒዝም ፍልስፍና በደብዛዛው ሲነግሯቸውና ሲያስተምሯቸው ይረዱ የነበረው ስለ ዓለም መጨረሻና ስለ ሀሰተኛው ክርስቶስ መገለጥ እንደሚማሩ አድርገው ነበር። እንደ ህልም የተረዱት የክህደቱ መንፈስ በክልሉ ውስጥ ነፍስ ዘርቶ መፈንጨት ሲጀምር ግን ከየትኛውም አካባቢ ይልቅ ቆርጠው በጽናት የተፋለሙትና የአካል ጉዳት መስዋዕትነት የከፈሉት ኩሉ ኮንታዎች ናቸው።

እንደየትኛውም የሀገሪቱ አካባቢ ሁሉ አብዮቱ ወደ ኩሉ ኮንታ ክልል የገባው አንገቱን ደፍቶና ተቅለስልሶ ነበር። በተዳሚነትም አብዮቱ ላቋቋማቸው ሕዝባዊ ድርጅቶች፣ ማህበራትና መንግሥታዊ ተቋማት

በተዳግኑት እየታዉ የሥልጣን ወንበር የተሰጣቸው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን ነበሩ። አብዮቱ ብዙዎቹን ክርስቲያኖች አንቱ አሰኝቶ ለጥቂት ጊዜያት ያህል አከበራቸው። ጉልበታቸውንና ዕውቀታቸውን በመምጣጥ ባሰበው ሁኔታ ከተቋቋመና ከተጠናከረ በኋላ ግን የተደጥ ባለውለተኞች አልታሰቡም። ሀሳባዊነትና ኮሚዩኒዝም አብረው ሊገዙ አይችሉምና አንዱን ምረጡ ተብለው ተገደዱ። አብዮቱን ያሉት ወደመረጡት የጥፋት ጎዳና ሲያዘግሙ እምነቱን ብለው የጸነት ግን ለግጦብቃቸው መከራ ተዘጋጅተው የግሆነውን በትዕግሥት ለመቀበል ጫኩ።

የጫኩት የጫክነ መከራ ንጣግቸው። ከ106 ያህል የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት መካከል 12 ያህሉ ብቻ በተለያዩ ሁኔታዎች ከመዘጋት ሲተርፉ የተቀሩት ከ80 በላይ የግሆነት ቤተ ክርስቲያናት በአንድ ሰዎን ተዘጉ። መዘጋት ብቻ ሳይሆን የመፍረስ ዕጣ የደረሰባቸውንም እስከ መሠረታቸው ድረስ እያፈረሱ ባደግ አደረጓቸው።

የተቀሩት ሃያ ያህል የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ሊሰነብቱ የቻሉት በውደታ ሳይሆን በግዴታ ነበር። ታሪኩ እንዲህ ነው። እነዚህ ቤተ ክርስቲያናት የተሰሩት በክርስቲያኖች ደጃፍ ላይ ከባለርስቱ ድርሻ ተቆርለው ነው። ቤተ ክርስቲያናቱ የተሰሩበትን መሬትም ባለርስቱ ይገብር የነበረው በራሱ ስም ነበር። ይሄንን ጠንካራ መሠረት በምክንያትነት በግትረብ ብዙ ሰዎች በመሬታቸው ላይ የተሰራው ቤተ ክርስቲያን እንዳይዘጋ ተቃውመዋል። መቃወም ብቻም ሳይሆን አሻፈረኝ ብለው ባለሥልጣናቱ ለመዝጋት የግጥክሩ ከሆነም ባለመሬቱ ከቤተሰቦቹ ጋር በመሆን ቤተ ክርስቲያናቸንን የምትዘጉት እኛን ገድላችሁ ነው እንጂ ያለበለዚያ አይሞክረም። የግድ ብትሉንም በላያችን ላይ እሳት ትለቃላችሁ እንጂ በፍፁም አንወጣም በግለት ልጆቻቸውን በመያዝ የቤተ ክርስቲያኑን በር ዘግተው አልከፍትም በግለት እስከሞት ድረስ ይጫክናሉ። ይህን መሬራ ውሳኔ የግሰሙ ሹግምንትም (ብዙዎቹ ተዝቃዛ ክርስቲያኖች ነበሩ) የተደጥው ሁኔታ ትዝ ስለግላቸውም ገፍተው አይሄዱም። አልፈዋቸው ይሄዳሉ። በዚህ ምክንያት ነው ሃያ ያህሉ አጥቢያዎች ሳይዘጉ የተሩት።¹⁰⁰

እንደ አቶ ባፌ ሐታሳ (የኩሉ ኮንታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አንጋፋ መሪ) ገለፃ ከሆነ አንዳንድ ጠንካራ የቤተ ክርስቲያን

¹⁰⁰ አቶ ባፌ ሐታሳ ቃለ መጠይቅ፤ ጥቅምት 8/1991 ዓ.ም.

ሽማግሌዎች ሳይዘጉ ወደተረፉት ቤተ ክርስቲያናትም ሆነ ወደ ተዘጉት አጥቢያዎች መሪዎች ዘንድ ሳይታከቱ ጉብኝት ማድረጋቸው አልቀረም። ቀን ቀን በየዘመዱ ቤት በመዋል ማታ ማታ ደግሞ አመቺ በሆነው ቦታ የወንጌል ትምህርት ይሰጣሉ።

ብዙ ጊዜ ለስብሰባ የሚመረጠው ቦታ በእንሰት ውስጥ የእንሰት ቅጠል ጎጆ በመሥራት ሲሆን ሌሊቱን በሙሉ እየተመካከሩና እየተጽናኑ ያነጋሉ። እንደዚያም ሆኖ ግን ብዙዎች ወደ እስር ቤት መጣላቸው አልቀረም። ሎግ በሚባለው አካባቢ ከሚገኙት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ውስጥ 24 ያህል ሰዎች በገበሬ ማኅበር ሹማምንት አማካይነት እንዲታሰሩ ይወሰናል፤ «ለምን የመሬ ሃይ ማኖት እምነት ተከተላችሁ?» ተብለውም በነፍስ ወከፍ ስልሳ ብር መቶሜ ይቆረጥባቸዋል። የተወሰነባቸውን ገንዘብ ለመክፈል የቻሉት ወዲያው ሲለቀቁ መክፈል አይገባንም ብለው በአቋማቸው የጸኑት ደግሞ ከስድስት ወራት በላይ በእስር እንዲማቅቱ ተደርጓል።

አቶ ባሌ ሐታባይ ከአንጋፋ መሪዎች አንዱ

በቶሜ ክፍለ ማኅበር የጎዶ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መሪዎች የከፈሉት ዋጋ ደግሞ ትንሽ መረር ያለ ይመስላል። በወቅቱ ቤተ ክርስቲያኒቱን ከሚመሩት ሽማግሌዎች መካከል ሦስቱ ደዲች ጎባዩ ዶራዋ ዶሽና ኡር ደስታ ነበሩ። አንድ እለት የቶሜ ወረዳ አስተዳደርና የወረዳው የፖሊስ አዛዥ በተጠናከረ የጥበቃ አጀብ ተከበው ወደ ጎዶ ቤተ ክርስቲያን በመምጣት የአካባቢው ክርስቲያኖች በሙሉ እንዲሰበሰቡ ትዕዛዝ ይሰጣሉ። በትዕዛዙም መሠረት ለባለሥልጣናቹ ቃል በመታዘዝ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን በሙሉ ይሰበሰባሉ።

የመንግሥት ሹማምንቱ ገና ምንም ሳይናገሩ ለከበዱቸው የጥበቃ አባላት የአይን ጥቅሻ መልዕክት ያስተላልፋሉ። እነዚያም መሣሪያ የታጠቁት የፖሊስና የሚሊሺያ አባላት በዚያ ባልተዘጋጀው የዋህ ህዝብ

አቶ ባፌ ሐታባ፤ ከአንጋፋ መሪዎች አንዱ

ላይ መግቱን ግዝነብ ይጀመራሉ። ዱላ ያለው በዱላ፣ ቆመጥ የያዘው በቆመጥ፣ የብረት በትር የያዘው በብረት በትር ብቻ በተገኘው የማጥቂያ መግሪያ እንዳለ ይወርዱባቸዋል። እራሱን ለመከላከል ዝግጁ ያልነበረው ምዕመን እርፎ ተቀጠቀጠ፤ አንዳንዶችም ማንኛውም ሰብዓዊ ሰው እንደሚያደርገው ሁሉ ከደብዳቤዎቹ ጥቃት ለመከላከል መወራጭትና መታገል ጀመረ። ይሄንን ያስተዋለ አንድ ፖሊስ በቀጥታ ወደ አቶ ዶራሞ ዶሽና በመቅረብ የያዘውን ጠብመንጃ አቀባብሎ አንድ አይናቸውን ይመታል። አቶ ዶራሞ ዶሽና የጣር ጩሽት ቢያሰሙም የሚደርስላቸው ስላልነበረ እዚያው ወድቀው ማቃሳት ይጀምራሉ። ይህንን ግፍ ያስተዋለ አንድ አማኝ ሲታ እንደያዘው ሲንደረደር ሄዶ የፖሊሱን ጠብመንጃ ነጥቆ ምላሹን ሊሰጠው ሲታገል የወታደሩ ጠብመንጃ ለሁለት ተከፍሎ ይሰበራል። ይህንን ያስተዋሉት ግፊኛ ሹመኞች የበለጠ በአልህ ተሞልተው በሕዝቡ ላይ የሁለተኛ ዙር መግት አዘነቡ። ከድብደባው በኋላም በግብፃው መሃል ለተሰበረው ጠብመንጃ መተኪያ ወዲያው ምዕመኑ በሙሉ ብር 565 ካልከፈለ አሳሩ እንደሚጠነከርባቸው ይገለጽላቸዋል። ድብደባውና መከራው ያዛለው ሕዝብ በመገደድ ወዲያውኑ ተበዳድሮና የሚሸጠውን ሸጦ ሌላ የግፍ ተግባር ማከናወኛ ጠብመንጃ እንዲገዙበት ለሹማምንቱ ቆጥሮ ገንዘቡን አስረክበ። የተዘጉት አብያተ ክርስቲያናትም ወደፊት በፍፁም እንዳይከፈቱ በዝግ ላይ ሌላ የዝግ ትዕዛዝ አስተላልፈው ሄዱ።

በዚሁ በቶሜ ክፍለ ግኅበር የዳይ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መሪ በሆኑት በአቶ ማሪ ላይ የተፈጸመው ዘግናኝ ድርጊትም ይታወሳል። አቶ ማሪ በሁለት ባለሥልጣናት በቅሎዎች መካከል ሆነው የፊተኛው በቅሎ ከኋላ ሲረገግባቸው፣ የኋለኛው በቅሎ ከፊት እየረገግባቸው ረጂም ጉዞ እንዲጓዙ ተደርጓል። በዚህም የከፋ ቅጣት ሳቢያ የፊት ጥርሳቸው ረገፍዋል።

የአካባቢው የወረዳ ሹማምንት ክርስቲያናት ወደ ታጎሩበት እስር ቤቶች በእኩል ሌሊት እየሄዱ «የሚያምኑትን አምላክ እንዲከዱና ወደ አብዮቱ ካምጥ እንዲመለሱ» የማያደርጉት ዛቻና ማስፈራሪያ አልነበረም። በአንዳንድ አካባቢዎችም የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በስብሰባ ላይ እንዳሉ ተይዘው አስራ ሁለት ያህሉን በሰንሰለት በማቆራኘት ከፍተኛ የግርፋት ስቃይ እንዲደርስባቸው ተደርጓል። ብዙዎችም በአሸዋ ላይ እየተገንበረከኩ ተቀጥተዋል።

ዛሬ ቤተ ክርስቲያኒቱን እየመሩ ያሉ አንድ አባት እንደነገሩን ከሆነ የአንድ ወረዳ አስተዳዳሪ የነበረ ሰው አንድን ክርስቲያን እጆቹንና

እግሮቹን በሰንሰለት ግጥም አድርጎ በግሰር በዚያ ላይ ሌላ ከባድ ሽክም አሸከሞ ከበቅሎ ፊት ፊት እንዲሄድና መሄድ ሲያቅተውም ከኋላ እየገረፉትና በበቅሎ እንዲረገጥ እያደረጉ ያስቃዩትን ያስታውሳሉ። ይህ ሰው ነርቼ ሁሉ ደንዝዞ ወደ ሽባነት ተቃርቦም ነበር።¹⁶¹

በዚህ ውሱን ክፍል የተጠቀሰውና ያልተጠቀሰው የመከራ ግፍ ለምን በኩሉ ኮንታ ምዕመናን ላይ እንደዚያ ሊከብድና ሊመር ቻለ? ለምንስ የመንግሥት ሹማምንት ግፉን ለመፈፀም ተነቃቁ? በረቱ? አቶ ኢዮብ ዜማ ለዚህ የሰጡን መልስ «በኩሉ ኮንታ ዙሪያ የነበረውን የሚሰዩን ሃይማኖት ማስፈጸሚያ ድርጅትና የሃይማኖቱን ተከታዮች ሙሉ ለሙሉ ደምስሰን የኩሉ ኮንታን ምድር ከመጤ ሃይማኖት ነፃ አድርገናል። የሚል ዜና በሚመለከታቸው ሰዎች አማካይነት በአንድ ወቅት በኢትዮጵያ ሬዲዮ እንዲተላለፍ ተደርጎ ነበር። በዚህ ምክንያትም ሕዝብ የሰማው ዜና ውሸት ሆኖ ቢገኝ ለራሳቸው ለባለሥልጣናቱ ጥሩ ስላልነበረ ለዚህ ነው ከተራ ወታደር ወይም ከቀበሌና ከገበሬ ማኅበር ባለሥልጣናት ጀምሮ እስከ ከፍተኞቹ የወረዳና የአውራጃ አስተዳዳሪዎች ድረስ በቅዱሳን ስደትና መከራ ላይ ሊረባረቡ የቻሉት።»¹⁶²

ታዲያ የታሰበው የጥፋት ዘመቻ በእውነት ቤተ ክርስቲያናትን አጥፍቶ ይሆንን? የምዕመናንን ቁጥርስ እነርሱ እንደገመቱት ቀንሶ ነበርን? በፍጹም አልነበረም። ወንጌሉን ለግጥፋት በጫካት ቁጥር ብርሃኑ ይበልጥ እየደመቀ ይሄድ ነበር። በክርስቲያኖች ላይ መከራው በከበደ ቁጥር ሌሎች ወገኖቻችን ለተገለጠው የእውነት ቃል ይማረኩ ነበር። አንድ የቤተ ክርስቲያን ሕንፃ ሲዘጋ ሌሎች በሙቶ የሚቆጠሩ በአደባባይ የማይታወቁ የቤት ለቤት የአምልኮ ጣቢያዎች ያብቡ ነበር። በኩሉ ኮንታ ምድር የተስተዋለው እውነታም ይሄው ነው።

ዛሬ የቀድሞው የኩሉ ኮንታ ስም ወደ ዳውሮ ኮንታ ተለውጧል። ከከፋ የቤተሰብ አባልነትም ወደ ሰሜን አሞ ተዘዋውሯል። የዛሬዋ የዳውሮ ኮንታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የትናንቱን የመከራ ዓመታት የምታስታውሰው በተፈጸመባት ግፍ እየተንገሸገሸች አይደለም።

እንደ ቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች እምነት ከሆነ የአስከፊው ኮሚኒስታዊ ሥርዓት መከራ ለቤተ ክርስቲያን ጥራት በጣም ጠቅሟል። የዛሉት ጉልበቶች በመከራው ውስጥ ሲገቡ በጸሎት ብርታት ቆመዋል።

¹⁶¹ ቃለ መጠይቅ አቶ ኢዮብ ዜማ፣ ጊያዝያ 10/1991 ዓ.ም.

¹⁶² ዝኒከግሁ።

የተንገዳገዱት እየተገፈተሩ ሲጣሉ ጸንተው ቀና ብለዋል። የድሎትና የምችት በሽታዎች በእሳቱ ውስጥ ቀልጠው ስለቀሩ መከራውን ተሻግራ በመጣችው ቤተ ክርስቲያን ጣሪያ ውስጥ የተጠለሉት ምዕመናን የትናንቶቹ አይደሉም። እንኳን የቆዩት ክርስቲያኖች ገና አዲስ የነበሩትና ክርስትና በደንብ ያልገባቸውም ቢሆኑ በችግሩ ዘመን ውስጥ ጸንተው ወጥተዋል። ስለዚህ ለዳውሮ ኮንታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መከራው ያገለገለው እንደ ማፋፊያና ማዳበሪያ ነው። ይህንን እውነት ተጨባጭ በሆነ ስታትስቲክስ ማረጋገጥ ይቻላል። ከችግሩ ዘመን በፊት የነበሩት አጥቢያዎች ብዛት 106 ያህል ብቻ ነበር። ዛሬ ያ ቁጥር ከእጥፍ በላይ አድጎ የአጥቢያዎች ቁጥር ወደ 235 ደርሷል። ከመከራው በፊት የወንጌላዊያን ቁጥር 2 ብቻ ነበር። ዛሬ ከ30-33 የሚገመቱ ወንጌላዊያን የዳውሮ ኮንታን ምድር በወንጌል ኃይል እያረሱ ይገኛሉ። የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች ቁጥር ዛሬ 8 ያህል ደርሷል። ያኔ ጠንካራ የሚባለው አንድ ብቻ ነበር።¹⁶³ የዳውሮ ኮንታ ቃለ ሕይወትን መከራው እንደ ወርቅ ስላጠራት የተፈተነው እሷነቷ ለሌሎች ብርሃን እየሰጠ ነው። ይሄ ብርሃን ለዘለዓለም እንደ ደመቀ በዳውሮ ኮንታ ይኑር።

ከምባታና ሃዲያ

በትዕግሥት የጸናች ማኅበር

የከምባታና ሃዲያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን እንደ ዘር እህል የምትታይ ናት። በእጇ የያዘችውን የወንጌል ዘር እየዘራች በክልሏና ከክልሏ ውጪ በመንቀሳቀስ በርካታ አካባቢዎችን የወንጌል ማሣ አድርጋለች። ይህንኑ ለግማሽ ክፍለ ዘመን የቆየ አገልግሎቷን በማከናወን ከቆየች በኋላ በአብዮቱ ዋዜማ ላይ ጠንከር ያለና ቆም አድርጎ የሚይዝ ነገር አጋጠማት። አገልግሎቷን ባይገታውም ሥር የሰደደውን ኅብረቷን ግን መፈታተኑ አልቀረም።

ታሪኩ እንዲህ ነው። በ1968 ዓ.ም. አጋማሽ ላይ በከምባታና በሃዲያ ኅብረት መካከል ራስ የመቻል ጥያቄ ይነሳል። ለዚህ ጥያቄ መነሳት የተሰጡት ምክንያቶች ሁለት ያህል ነበሩ። የመጀመሪያው፣ በቦታ ርቀት ምክንያት ለአሠራር ስለሚከብድ ከሐምሌ 29/1964 ዓ.ም. ጀምሮ በይዘታነት ወደ ተገዛው የበቢች ግቢ ውስጥ የሃዲያ ማኅበር ጽ/ቤቱን አደራጅቶ ራሱን ችሎ በአውራጃነት እንዲሠራ። የከምባታ ማኅበርም

¹⁶³ ዝኒክግሁ።

እንዲሁ የጽ/ቤቱን መቀመጫ ዱራጫ በግንኙነት የጠዛ ገቢ ውስጥ አድርጎ እንዲቀጥልና የርቀቱ ችግር እንዲፈታ የግል ሃግብ ቀረበ። ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ በየወሩ መጨረሻ በግደረገው ጉባዔ ላይ ከሰሜን ሃዲያ አንዳንድ ቤተ ክርስቲያናት መከፈል የነበረበት የወንጌላዊያን ገንዘብ ተከፍሎ ደረሰኝ ለጉባዔው ባለመድረሱ ይሄው ችግር እንደ ዋና ምክንያት ተቆጥሮ በሃዲያና በከምባታ ኅብረት ላይ ከፍተኛ ስለፈጠረ በዚህ ሁኔታ መቀጠል አይቻልም የግል ነበር። ከእነዚህ ጉልህና አንኳር ምክንያቶች በተጨማሪነትም በሁለቱም ግኅበራት የግብርብ ሌሎች ዝርዝር ጉዳዮች ታክለው ሁኔታዎችን በማግዘፍ ሁለቱም የየራሳቸውን ውሳኔ የግደወስኑበት ሁኔታ ላይ ለመድረስ ተገደዱ። ይህንኑ የሁለቱን ግኅበራት ውሳኔ የሰማው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ሁኔታውን በእርቅ ለመፍታት እንዲቻል ቀደም ብሎ በአዲስ አበባ ምክክር ካደረገ በኋላ በቀጣይነትም ዶ/ር መሳቱ ባፋ፣ አቶ ብርሃኑ ደረሰ፣ አቶ ተክሌ ወ/ጊዮርጊስ፣ አቶ አስፋ ጃቴና አቶ ተስፋዬ ተሌን ለሽምግልና ወደ አካባቢው ላካቸው። የሽማግሌዎቹ ቡድን አባላትም በሁለቱ ግኅበራት መካከል የተነሱትን ጥያቄዎች በጥልቀትና በጥበብ በመመርመር ጉዳዩን ካብላሉት በኋላ ሃዲያም የበቢኞችን ጽ/ቤት በማዕከልነት እየተገለገለ፣ ከምባታም እንዲሁ የዱራጫውን ጽ/ቤት ይዘው ራሳቸውን በመቻል የወንጌሉን ሥራ እንዲሠሩ በመወሰን ሁለቱን ወገኖች አስማምተው ተመልሰዋል።

በዚሁ መሠረትም የከምባታ አውራጃ ቤተ ክርስቲያን ከ330 በላይ አጥቢያዎችን በመያዝ በአቶ ኢዮኤል ፋጊ ሊቀመንበርነት መመራት ስትጀምር የሃዲያው ግኅበርም እንዲሁ በአቶ አበበ ቡሽሮ ሊቀመንበርነት ከ260 በላይ የሆኑ አጥቢያዎችን በማቀፍ የታላቁን የወንጌል አገልግሎት አደራ ለመቀጠል በአዲስ ኃይል ተነቃቂ።¹⁶⁴ እያደርግ ሥራውና ጥያቄው እየበዛ በመሄዱ የአምቡርሴ ግኅበርም ከከምባታ ኅብረት ተለይቶ የራስ መቻል ጥያቄ አቀረበ። ግዕዝላዊ ጽ/ቤቱንም ሾኔ ላይ አጠናክረ። በ1980ዎቹ አጋማሽ ላይም ሻሽጎ ተመሳሳይ ጥያቄ በማቅረብ በክፍለ ግኅበራት ኅብረትነት ወጣ። ከእን ግዲህ በኋላ ተመሳሳዩን የዘመነ ኮሚዩኒዝም ፍልስፍና ተፅዕኖ የምንገመግመው የሃዲያና የከምባታን ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናትን በተናጥል እያነሳን ሳይሆን በጋራ የተፈጸሙትን ጉልሆችን ሁኔታዎች ብቻ ከሁለቱም አካባቢዎች በመጠቃቀስ ይሆናል።

164. ታምሩ አበሞ፤ ገጽ 77-81

ከሁሉም በፊት ግን በእነዚያ የመከራ ዓመታት ውስጥ መጥቀስ የሚቻለው በከምባታም ሆነ በሃዲያ ምድር ላይ እንደ ሌሎች አካባቢዎች በጅምላ የተዘጉ ቤተ ክርስቲያናት ያለመኖራቸው ነው። ምዕመናንም እንደ ሌሎች አካባቢዎች በብዛት ወደ እስር ቤትና ወደ ወህኒ ቤት አልተጣሉም ይህ ለምን ሆነ? እንዴት ሆነ? በግን ሆነ? የሚሉት ጥያቄዎች ምላሽ የሚመዘዘው ከሚጠቀሱት ሁነቶች ውስጥ ይሆናል።

ከሌሎች አካባቢዎች ጋር ሲነጻጸር በቤተ ክርስቲያናት ላይ መዘጋት በክርስቲያኖችም ላይ የበረታ እስራት ባይፈጸምም! የአጥቂዎች ሥነ-ልቦናዊ ጦርነት፣ የዘራፊዎች ወረራ መፈጸሙ ግን አልቀረም። በዚህን መሰሉ የጨፈገገ አሰጣጥ ወቅትም የእግዚአብሔር እጅ ፈጥና የታደገችበት ተዓምራቶች የተፈጸሙበት ጊዜያቶች በርካታ ናቸው።

የሃዲያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን በአውራጃነት ራሷን ችላ መሥራት በጀመረች በዓመቱ በቦቢቶች አካባቢ የሚገኙ የገበሬ ማኅበራት በሙሉ በአድማ ተማምለው የቤተ ክርስቲያኒቱን ቅጥር ግቢ በመውረር ሰኔ 16/1969 ዓ.ም. ግምቱ በርካታ ሺህ ብር የሚገመት ንብረት ዘርፈው ሄዱ።

እንደገናም አዘናግተው ከሦስት ወራት በኋላ በተለመደው የጥፋት ዘመቻ ዘዴ ጥቅምት 6/1970 ዓ.ም. ሆ! ብለው ግቢው ውስጥ በመግባት ድጋሚውን ወረራ ፈጸሙ። በማከታተልም እንደፈለጉ እየፈነዉ ግምቱ ሰማኒያ ሺህ ብር የሚገመት ንብረት ዘርፈው ወጡ።

ይህን መሰሉ የጠራራ ፀሐይ ዝርፊያ ያስመረራቸው የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች አንድ ዕለት የፍትህ ያለህ በማለት እየጮሁ ከአውራጃው ፖሊስ ጽ/ቤት በመሄድ ብሶታቸውን አሰሙ። የፖሊስ አዛዦችም የአቤቱታ አቅራቢዎቹን በደል በአካል እንዲመለከቱ አራት ፖሊሶችን በመላክ ሁኔታውን እንዲያጣሩ ይልካሉ። ፖሊሶቹ በግቢው ውስጥ ሲደርሱ እውነትም ቁጥሩ 200 የሚሆን ሕዝብ በነቂስ ወጥቶ ያንን የቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤት እንደ ዝንጀሮ መንጋ ወርሮ የሚያወድመውን እያወደመ የሚመቸውን ሲያገዝ ይደርሳሉ። በአራት የፖሊስ ኃይል የሁለት መቶ ሰዎችን አመጽ ለመግታት የሚሞክር አልነበረም። ሁኔታው በዚሁ ቀጥሎ ከተወሰኑ ቀናት በኋላ በወረዳው አብዮታዊ ዘመቻ ማስተባበሪያ ም/ሊቀመንበር ፊርማ!

ይህ ውጣኔ ያስከተለው መዘዝ «ከአጋም የተጠጋ እሾህ ሁል ጊዜ ሲያለቅስ ይኖራል» እንዲሉ ሆኖ የቤተ ክርስቲያን አምልኮና ሌላ ደባል ፖለቲካዊ እንቅስቃሴን ጎን ለጎን መካሄድ ስላልተቻለ የሃዲያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንና የቦቢቶ ግቢ ጸሎት ቤት ምዕመናን ህይወት ሁልጊዜም በሰቆቃና በእንባ የተሞላ ሊሆን ግድ ሆኖ ነበር። አንዳንድ ቀን ልክ በጸሎት ሰዓት ተቃዋሚዎች ተሰብስበው እየመጡ የአምልኮውን ሥርዓት ሲያውኩ፣ በሌላ ወቅት ደግሞ ምዕመናን ወደ ጸሎት ቤቱ አዳራሽ ገብተው አምልኮ ሊጀምሩ ሲሉ ሌላ አስቸኳይ ሕዝባዊ ስብሰባ እንደሚኖር ተገልጿልቸው በአስቸኳይ የጸሎት ቤቱንና ግቢውን ለቀው እንዲወጡ ይገለጽላቸው ነበር።

«ቀደም ሲሉ ክርስቲያን የነበሩና በኋላም ወደ ኋላ ያፈገፈጉ አንዳንድ ሰዎች የፖለቲካው ሞተር በመሆን በቤተ ክርስቲያን ላይ የጠላትነት ስሜት ያንፀባርቁ ነበር። ካድራዎች በቤተ ክርስቲያን በራፍ ላይ በመሆን ለጸሎት ፕሮግራምና ለአምልኮ የሚመጡትን ወጣቶች ይመልሱ ነበር። አንዳንድ ጊዜም እዚያው ቤተ ክርስቲያን በራፍ ላይ በመቆም «እግዚአብሔር የለም!» የሚለውን መፈክር እንዲሉ ያስገድዷቸው እንደነበር አቶ ወንድሙ ጂካሞ ይናገራሉ።

በአንድ ወቅት በከምባታና ሃዲያ አውራጃ ውስጥ የሚገኙት አብያተ ክርስቲያናት በሙሉ እንዲዘጉ ተወሰነ። ይህንንም የጥፋት ዘመቻ ለማስፈጸም የክርስቲያን ቤተሰብ ልጅ የሆነ የአውራጃው የወጣቶች ሊቀመንበር እየዛተና እየፎከረ ኃላፊነቱ እንዲሰጠው ይጠይቃል። ይህ ምሥጢር ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች እንዲደርስ ከመንግሥት ባለሥልጣናት አንድ ሰው መልዕክት ይልካል። የቤተ ክርስቲያን መሪዎችም ይህን ጉዳይ አፍ ለአፍ ተቀባብለው የጸሎት አዋጅ ያውጃሉ። አብያተ ክርስቲያናቱ እንደ እሁድ ሊዘጉ ቅዳሜ ማታ የወጣ ቶቹ መሪ የጥፋት ግብረ ኃይሉን አደራጅቶ ከአንገሜ የተንቀሳቀሰ መኪና አስገድዶ ጉዞ ወደ ሆሳዕና ከተማ ይሆናል። ብዙም አልተጓዙም ጥቂት ምዕራፍ ፈቅ እንዳሉ መኪናው ተገልብጦ በሙሉ ተጎዱ። የቡድኑ መሪ የነበረው የወጣቶች ሊቀመንበር በጽኑ ስለቆሰለ እርሱ ወደ በሌላ ሆስፒታል ቢወሰድም ትንፋሹ አልሰነበተችም። ሌሎች ጓደኞችም እንዲሁ ጉዳታቸው ከፍተኛ ስለነበር ወደ ሻሸመኔና ወደ ሶዶ ሆስፒታል ሲህከምና ተላኩ። ከእነርሱ መካከል በጠቅላላው ሕይወታቸው ያለፈው ሦስት ያህል ናቸው። ይሄ ሁኔታ በክርስቲያኖቹ ዘንድ የእግዚአብሔር እጅ ለፍርድ የተገለጠበት እንደሆነ ተረድተዋል። ለአሳዳጆቹ ደግሞ ከፍተኛ ቁጭት የፈጠረ ከስተት ነበር።

ሁኔታው በዚሁ አልተገታም ሰንበትበት ብሎ የተዳፈነ የመሰለው የስደት ፍም መገለጥ ጀመረ። ሻምበል ሰለሞን የተባሉ የአውራጃ አስተዳዳሪ ዳግመኛ የጥፋት አዋጅ በግወጅ ከሾኔ ጀምሮ አብያተ ክርስቲያናትን በመዝጋት እያጠሩ ወደፊት በመግፋት ከምባታና ሃዲያን «ከመጪ የኢምፔሪያሊስቶች ሃይማኖት» ሙሉ ለሙሉ ለግጽዳት ወስነው መንቀሳቀስ ሲጀምሩ ዋደሌ ተራራ ላይ መኪናቸው ተገልብጦ ከፋኛ ስለተገዳ ከወገባቸው በታች ሽባ ሆኑ። ይሄም ዜና ለከምባታና ሃዲያ ምዕመናን የእምነት ግጽኛ ምሥክርነትና የእግዚአብሔር ታላቅ ፍርድ የተገለጠበት ምልክት አድርገው ቆጠሩት።¹⁶⁷

ከስደቱ ጎን ለጎን የከምባታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን በአንፃሩ እንደ ጎን ውጋት ቀስፎ የያዛት በቤተ ክርስቲያኒቱ ጽ/ቤት እና በሠራተኞች ግኅበር መሪዎች መካከል የነበረው ንትርክ ነው። እነዚህ የሠራተኛ ግኅበራት ተመራጮች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያደጉ፣ ያገለገሉና የበቁ መሆናቸውን በመዘንጋት የሆነ ያልሆነውን ጉዳይ እንደ ትልቅ አጀንዳ በግግንን የቤተ ክርስቲያኒቱን የውስጥ ገበናና ችግር ለአደባባይ በማብቃት ግንባር ቀደሙን ድርሻ ይዘዋል። ለምን ተደጋጋሚ ሰዎች በቤተ ክርስቲያን ሥልጣን ላይ ይቆያሉ? ለምንስ ከሚያገኙት ግንኛውም ገቢ ላይ የመንግሥትን ግብር አይከፍሉም?¹⁶⁸ የሚሉ ዓይነት ጥያቄዎች ነበሩ።

ይህ የሁለቱ አካላት አለመግባባት እስከ አዲስ አበባው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤት ድረስ በመድረሱ ለሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴውም ሳይቀር ከፍተኛ የራስ ምታት ሆኖበት እንደነበር ከሚከተለው የደብዳቤ ሃሳብ መረዳት ይቻላል፤

... በቤተ ክርስቲያኗና በቤተ ክርስቲያኒቱ ሠራተኞች መካከል ተፈጥሮ እስከ ገመት በፈጀው አለመግባባት የተነሳ በየጊዜው ከሠራተኞች ግኅበር በሚደርስን የክስ ደብዳቤ እኛም ስለ ቤተ ክርስቲያኒቱ ደገንነት በጸሎትም ሆነ በደብዳቤ፣ በቃልም ከመነጋገር በላይ እናውቅም። የሚሠጠን ሙሉ ግን አልጻል፣ ጨርሰናል፣ ታርቀናል፣ ተስግምተናል፣ የሚል ሲሆን እስከ ዛሬ ድረስ ችግሩ ያልተፈታ መሆኑን እናውቃለን። በግኅበሩ የተዘረዘረው ውቅሳ ከበፊቱም የከፋ ስለሆነ እጅግ በጣም እያዘንን ... በጋራ ውይይት ችግሩ እንዲፈታ እናሳስባለን።¹⁶⁹ ይላል።

¹⁶⁷ ቃለ ሙጠይቲ፣ ወንጌላጂ ወንድሙ ጂኮዋ፣ ግንቦት 27/1991 ዓ.ም.

¹⁶⁸ የሠራተኛ ግኅበር ደብዳቤዎች፣ 13/5/75፣ 15/10/75

¹⁶⁹ ከኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ጽ/ቤት ለከምባታና ሃዲያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የተፃፈ ደብዳቤ፣ ሐምሌ 5/1975

ሌላው የወቅቱ ችግር በአባቶችና በወጣቶች መካከል ተፈጥሮ የነበረው ያለመግባባት ነበር። የከምባታና ሃዲያ ማኅበራት ይህንን በመሰለው ጊዜ ወለድ ችግሮች የተከበቡ ቢሆንም እግዚአብሔር አምላክ ለቤተ ክርስቲያኒቱ «መዳን ከሌላ ቦታ» ያስነሳበት ወቅት ነበር። ታሪክ ነውና! ታሪክም ሕያው ምሥክር ነውና በቤተ ክርስቲያን ላይ በከፉ የተነሱትን ግለሰቦች ለመጥቀስ እንደተሞከረው ሁሉ መልካሞቹንም ጠቅሶ ግለቱ አግብብ ነው። አቶ ግርማ ሀናኖ ለጀን ካምበርስ የሰጡት ገለፃ ይህንን ሁኔታ በሚገባ ይገልጻል!

በሰው አእምሮ ሲታሰብ በሁለቱ የከምባታና ሃዲያ ቤተ ክርስቲያናት ላይ እንደ ሌሎች አካባቢዎች ሰደቱ ሊከፋ ካልቻለባቸው ምክንያቶች ሁለቱ አንድም የአቶ አባላቱ ኦነምና የአውራጃው የፖለቲካ ድርጅት ጸሐፊ የመቶ አለቃ ጴጥሮስ ገብሬ መልካም ግንኙነት ነበር። በመቶ አለቃ ጴጥሮስ ሥር ያሉት የመንግሥትና የፖለቲካ ካድሬዎች ቤተ ክርስቲያናትን ለመዝጋት ሲነሳሱ አስተዳዳሪው አይፈትዱላቸውም ነበር። አባላቱም ቢሆኑ ለከምባታና ሃዲያ ቤተ ክርስቲያን ብቻ ሳይሆን በሕዝብ አውራጎቻቸው እንደ አምድ ከሚታዩት ሰዎች መካከል አንዱ ስለሆኑ የሚሉት ይደመጣል፤ የሚያቀርቡት ሃሳብ ይከበራል። የሆሳዕና ሆስፒታል ሲሰራ እንኳ ብዙ ሺህ ገንዘብ ከአብያተ ክርስቲያናት፤ ከድርጅቶችና ከሚሲዮን ተቋማት በመሰብሰብ ከፍተኛ የአርአያነት ተግባር ፈጽመዋል። ሌላውና ሁለተኛው ምክንያት የከምባታና ሃዲያ ቤተ ክርስቲያናት ሰልጣን ይሰጡት የነበረው ከፍተኛ አስተዋፅኦ ነው። የሰውን ሁለንተና ግንገልገል በሚለው መርህ መሠረት ቤተ ክርስቲያን በዚያ የመከራ ወቅት የሰጠችው የልግትና የርዳታ አገልግሎት በእጅጉ ብዙዎችን የማረክ ነበረ።¹⁷⁰

በርግጥም ኃላፊ ችግሮች ለቤተ ክርስቲያኒቱ የራስ ምታት ቢሆኑም በአንፃሩ ደግሞ የከምባታና ሃዲያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ከ1970 ዓ.ም ጀምሮ ታከናውናቸው ከነበሩት የልግት ተግባራት መካከል፤ የእርሻ ሥራ፤ የብረታ ብረት፤ የቤተሰብና የኅብረተሰብ ልማት የእንስሳት፤ የዓሣና የዶሮ እርባታ፤ የደን ልማት ወ.ዘ.ተ የመሳሰሉት ይጠቀሳሉ። እንዲያውም ሚሲዮኑ በዱራሜ ግቢ ውስጥ ሲያካሂዳቸው የነበሩትን የማኅበራዊ ተቋማት በሙሉ ለቆ ሲወጣ ቤተ ክርስቲያኒቱ ተረከባ እንድታስተዳድር መንግሥት የወሰነው በሙሉ እምነትና በተሻለ ሁኔታ ሊሠራ ይችላል ከሚል ግምት በመነሳት ነበር።

የመንግሥትና የፓርቲ ከፍተኛ ባለሥልጣን የነበሩት አስተዳዳሪው የመቶ አለቃ ጴጥሮስ ገብሬ ከቤተ ክርስቲያን ጎን እንዲቆሙ ያስቻላቸው ምሥጢሩ ምን ነበር? አዎን በቀዳሚነት

¹⁷⁰ John Cumbers, Count It All Joy, PP. 179-180

የሚጠቀሰው የእግዚአብሔር ልዩ ርዳታ እንደሆነ የሚታመን ነው። በተረፈ ግን የመቶ አለቃ ጴጥርስ ወላጅ እናት በጌታ የጸኑ ጠንካራ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የእምነት ሰው ስለነበሩ ልጃቸው በእግዚአብሔር ሕዝብና ቤት ላይ እጃቸውን በድፍረት እንዳያነሱ አጥበቀው ይመክሯቸውም ይጻል ዩላቸውም ነበር። አቶ አባነሌ ኮነሞ ከመቶ አለቃው ጋር በነበራቸው ልዩ ወዳጅነትና መቀራረብ የተነሳ በየጊዜው ተገቢውን የአባትነት ምክርና በዕድሜያቸው ያለተበትን ትምህርት ማካፈላቸውና ለእርሳቸውም ሥራና ሕይወት መከናወን መጸለያቸው አልቀረም፤ በማለት ብዙዎች ይመስ ክራሉ።

አውራሽና ወራሾች ፤ አባ ነሌ ኮነሞ ከተተኪዎቻቸው ጋር

የመቶ አለቃ ጴጥርስም ቢሆኑ ያደጉባትን የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንና የተማሩበትን የቦቢኝ ግቢ ደፍረውና የገፍ ተባባሪ ሆነው ይዘጋ ሊሉ ያልቻሉበትን ሌላውን ምክንያት ወንጌላዊ ወንድሙ ጂካሞ እንዲህ ይገለጹታል፤

«ያን ጊዜ እኔ የቦቢኝን ግቢ በአስተዳዳሪነት አመራ ነበር። . . . ታዲያ አንዳንድ ጊዜ የመቶ አለቃ ጴጥርስ ቦቢኝ ግቢ ድረስ እየመጡ»

አውራጃና ወራሾች ፤ አባ ገሌ ኮነሞ ከተተኪዎቻቸው ጋር

የግቢውን አያያዝ ተዘዙረው ከተመለከቱ በኋላ እኔን ያስጠሩና እናንተ ሰዎች ይህንን ግቢ በተሻለ ሁኔታ ጠብቁት ልብ አድርጉ ራሴንም ዉምሮ ብዙዎችን ያፈራ ግቢ ነው። ያለበለዚያ ይሄ ግቢ ከሚሊዮኑ አያያዝ አንሶ ቢገኝ እናንተን ነው የምጠይቀው።¹⁷¹ በማለት ይገስጽዎቸውና ያበረታቷቸው እንደነበር ያስታውሳሉ። ሁኔታዎች ይህንን ቢመስሉም በአንፃሩ ደግሞ በአንዳንድ የፖለቲካ ካድሬዎችና የማኅበራት መሪዎች ከፍተኛ መጉላላቶችና ችግሮች መፈጠራቸው አልቀረም። ቢሆንም ግን እግዚአብሔር የከምባታና ሃዲያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናትን በራሱ የጥበቃ ደመና ስር በማከረም ከሰደቱና ከመከራው ንዳድ እንዲጠበቁ ረድቷቸዋል። ያልታሰሩት መሪዎቿና አገልጋዮቿም በተወሰኑ አጋጣሚዎች የታሠሩትን በማጽናናትና የተቻለውን ያህል ስንቅ በግድረስ ጥረት ማድረጋቸው አልቀረም። ለከምባታና ሃዲያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን እግዚአብሔር አምላካችን የክፉ ቀን አምባና መሸሸጊያ እንደሆናት አባቶች እንዲመሰክሩ ተተኪው ትውልድም የመታሰቢያ ሀውልት በልቡ ውስጥ ሊቀርጽ ይገባል።

ሌሎች ምሥክሮች

«እግዚአብሔር አምላካቸው ተብሎ ሊጠራ

በእነርሱ አያፍርም»

(ዕብራውያን 11:16)

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የብዙዎቹን የእምነት አርበኞች ታሪክና ገድል ለመፃፍ ሲያስብ የቁጥራቸው ልክና የመከራቸው ዓይነት ብዛት ከወረቀቱ አርብ ጥበትና ከውስን አስተሳሰቡ በላይ ስለሆነበት «እንግዲህ ምን እላለሁ? ስለ ጊዳዮንና ስለ ባርቅ፣ ስለ ሶምሶንም ስለ ዮፍታሔም ስለ ዳዊትና ስለ ሳሙኤልም ስለ ነብያትም እንዳልተርከ ጊዜ ያጥርብኛልና ...» በማለት ጭንቀቱን ከገለጠ በኋላ የወሰደው አግራጭ የእነዚያን ታላላቅ የወንጌል ጀግኖችና አርበኞች የመከራ ጎዳና ለግመልከት የሞከረው በተቆጠቡ ቃላትና ስንኞች ነው።

የዚህን መጽሐፍ አዘጋጅ የገጠመው ችግርም ከዚሁ ጋር ተመሳሳይ ነው። የኮሚዩኒዝም ፍልስፍና ያረገዘው የክህደት ጾፍ ያጥለቀለተው መላውን ሀገሪቱን ነው። በክህደቱ አውሎ ነፋስ የተጠ ቁትም ሁሉም የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ናቸው። የፍልስፍናው ተጽዕኖ በተጥታ አርፎባቸው የአካልና የህሊና ዋጋ የከፈሉ ጽኑአን

¹⁷¹ አቶ ወንድሙ ጂካሞ! ቃለ መጠይቅ! ሐምሌ 1991 ዓ.ም.

የመኖራቸውን ያህል፤ በአንፃሩ ደግሞ በነፍሳቸው ተወራርደው ሞትን በሞት ያሸነፉ ጀግኖችም ቁጥራቸው ብዙ ነው።

ተጽዕኖው አስበርግንቸው ለአብዮቱ ምርኮኛ መሆናቸውን በሽንፈት የገለጹ የመኖራቸውን ያህል፤ በሌላ መልኩ ደግሞ ማራኪ ያቸውን ማርከው ለእውነት ቃል ያስገዙም የዚያኑ ያህል ብዙ የሚሰኙ ናቸው።

ያለፉት አስራ ሰባት የደርግ ዓመታት ለኢትዮጵያ ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት አማኝያን በጠቅላላው፤ ለቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ደግሞ በተለይ የእውነተኛ የመፈተኛ ዓመታት ነበሩ። በመከራው እቶን ውስጥ ነጥረው የወጡ የመኖራቸውን ያህል የእሳት ወላፈን የበላቸው የዳር ተመልካቾችም ቁጥር የትየለሌ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የቅዱሳንን ገድል ለመተረክ ሲያስብ ብዛታቸው ከግምቱ በላይ ስለሆነበት፤ «እንግዲህ ምን እላለሁ . . . » ብሎ እንደተናገረ የዚህ መጽሐፍ አዘጋጅም «እንግዲህ ምን እላለሁ . . . » በሚለው አዝማች መሪነት ከብዙዎቹ ጥቂቶቹን አውራጃዎች ብቻ ለመቃኘት ይሞክራል። ቀሪውን ሥራ ለመጭው ትውልድ በአደራ በማስተላለፍ ጭምር።

እንግዲህ ምን እላለሁ? . . .

ጨበና ጉራጌ

በጨበና ጉራጌ አውራጃ የሚገኙት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ምዕመናን መከራ እየጋመ የመጣው በመጋቢት ወር 1974 ዓ.ም. ነበር። በወሊሶ ወረዳ በኦቢ ቀበሌ ገበሬ ማኅበር ውስጥ የሚገኘውን ጸሎት ቤት መጋቢት 6/1974 ዓ.ም. የወረዳው አስተዳዳሪ ራሳቸው መጥተው በማስፈራራት አሸገው ሄዱ። በሰንቀሌ ቀበሌ ገበሬ ማኅበር ውስጥ የሚገኘውንም ጸሎት ቤት እንዲሁ የወረዳ አስተዳዳሪው በአካል በመገኘት በሥልጣናቸው ካሸጉት በኋላ ክርስቲያን በተባለ በእያንዳንዱ ሰው ቤት ውስጥ በመግባት ወንዶችን፣ ሴቶችንና ሕፃናትን በጦር መሣሪያ በማስፈራራት የፈቀዱትን ዘርፈዋል፤ ያልፈቀዱትንም አውድመዋል።

ወደ ሌላው ክርስቲያን ቤትም በመግባት እንዲሁ በማስፈራራት የተቆለፈውን የግለሰቡን ሳጥን በመክፈት ያገኙትን ገንዘብ ዘርፈዋል። በጋጣ ውስጥ ታስረው የነበሩትን ከብቶች በሙሉ በመፍታት በጓሮ ተከምሮ የነበረውን የጤፍ ክምር ቆመው አስበልተዋል። በግለሰቦች

ንብረት ላይ የፈለጉትን ከፈጸሙ በኋላ ሰዎቹን የፊጥኝ በማሳለር በዘረፋ የማረኳቸውን የቤተ ክርስቲያን መገልገያ የሙዚቃ መሣሪያዎችና አንዳንድ ቁሳቁሶችን ጭነው አስወስደዋል።¹⁷²

ባሌ

እምነትን ተጫምተው ጽናትን የተጎናጸፉ ምሳሌዎች

የባሌ ክፍለ ሀገር ለደት በይፋ እንዲጀመር የችበውን እሳት ቀድመው ያቀጣጠሉት የክፍለ ሀገሩ ሹም የነበሩትና በኋላ ላይ ወደ ጋዎንፋ ክፍለ ሀገር በመዘዋወር ተመሳሳይ አመጽ የፈጸሙት ሻለቃ ዓሊ ሙሳ ናቸው። ኮሚኒስቶቹ የጥፋት በትራቸውን አንስተው የወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናትን አሳር በሚያሳዩበት ወቅት ከእነርሱ ጎን ለጎን አንዳንድ የአርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ካህናትና ምዕመናን ያሳዩት ተባባሪነትም አብሮ ይጠቀሳል።

ካድሬዎች በባሌ ክርስቲያኖች ላይ የፈጸሙትን ግፍ ከመዘርዘር ይልቅ ሳይፈጽሟቸው የቀሩትን አንድ ሁለት እያሉ መጥቀሱ ይቀላል። የተለመደው ግርፋት፣ ድብደባና አካላዊ ቅጣት እንደተጠበቀ ሆኖ ሌሎችም አስጸያፊ ከብረ ነክ ድርጊቶች መፈጸማቸው አልቀረም። ብዙዎች እንደ እንስሳ በከንዳቸውና በጉልበታቸው ተንበርክከው በኮሮ ኮንች መንገድ ላይ ለረዥም ሰዓታት እንዲሄዱ ተደርገዋል። ለአብነት ያህልም በጎባ ከተማ ነዋሪ በነበሩት ክርስቲያኖች ላይ የተፈጸመውን ግፍ እንደሚከተለው ማስታወስ ይቻላል። የስደቱ ወላፊን እየጋመ በመጣበት ሰዎን የክፍለ ሀገሩ ሹም ዓሊ ሙሣ ወታደሮችን በማሠማራት በከተማው ውስጥ በሚገኙት ክርስቲያኖች ላይ እንዲዘምቱ ያዛሉ። ወታደሮቹም በተሰጣቸው ትዕዛዝ መሠረት በመዝሙር ጥናት ላይ የነበሩት ዘማሪያንን፣ በርካታ ክርስቲያኖችንና አቶ አድነው አርሴሎን የመሳሰሉ መምህራንንና ሌሎችን በጅምላ በማፈሰ በግርፋትና ጭቃ ውስጥ እያንከባለሉ ገርፈዋቸዋል፤ አሰቃይተዋቸዋል። ከዚህም አልፈው ተርፈው የተወሰኑ ሰዎችን በመምረጥ ወደ ርቤ በማጓጓዝ በንጹህ ሰብዓዊ ፍጡር ላይ የማይፈጸም በግፍ የተሞላ ስቃይና በእርጥብ ፍልጥ እንጨት ሳይቀር ቀጥቅጠዋቸዋል።

¹⁷² የጨዋና ጉፈጊ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ከተጻፈዋቸው በርካታ ደብዳቤዎች።

የጊኒሯ አማረች ታሪክም እዚህ በታ ላይ ይጠቀሳል። አማረች ገና ለጋ ልጃ ገረድ ብትሆንም የክርስቶስ ፍቅር ግን ሙሉ ለሙሉ የገዛት ወጣት ነበረች። በተደጋጋሚ ጊዜያት እምነቷን ትታ ወደ አብዮቱ ሰፈር «ማሩኝ!» ብላ እንድትመለስ በተደጋጋሚ ጊዜያት የማባባልና የዛቻ ጥያቄ ቀርቦላታል። መልሷ አሻፈረኝ መሆኑን የተረዱት የአብዮቱ ካድሬዎች እግርና እጆቿን እንደ እንሰላ ቆዳ በመወጠር አስቃቂውን የግርፋት ቅጣት ፈጽመዋት። ይህም አልበቃቸውም «ቶርቶ!» በመባል በሚታወቀው የማሰቃያ ዓይነት አስረው ከጠፈሯት በኋላ በታሠሩት እግርቿና እጆቿ ውስጥ የመስቀያ እንጨት በማስገባት እንደገና ለተለየ ቅጣት አጩዋት። የአማረች መልስ ግን አሁንም «ጌታዬ ታማኝ ነው! ከሞትም ያድናል!» የሚል ነበር። በእርሷ ላይ የደረሰውን ስቃይና መከራ የሰሙና ያዩ ሁሉ ጥያቄ ተፈጠረባቸው። ጠይቀው ብቻ አልቀሩም ወደ እውነት ወንጌል ዘንበል በማለት የመከራዋ ፍሬ ሆነው በቀሉ። በቀሉና እነርሱም ፍሬ አፈሩ። ፍሬው እየበዛ ሲሄድም የጊኒሯ ጉባዔ እየደመቀ መሄድ ጀመረ።

የጎሮዋ የወ/ሮ የሺ በላቸው የታሪክ ምዕራፍም ብዙ መራራ ገጠመች ተመዝግቦበታል። የወ/ሮ የሺ አብዛኛው የመከራ ምንጭ በቀዳሚነት የፈለቀው ከኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ካህናትና ምዕመናን ነው። የጎሮ ከተማ «ለመጤ ሃይማኖቶች» መኖሪያ ልትሆን እንደጣትችል መሃላ የተደረገው ቀደም ካሉት ዓመታት ጀምሮ ቢሆንም አበረታች ሁኔታ የተፈጠረው ግን የደርግ ሥርዓት ከተወለደ በኋላ ነው።

በ1969 ዓ.ም. «ሀገርን ከወራሪዎች ለማዳን ኢንጢዎች አይዋጉም» በማለት ተቃዋሚዎቹ አማኞችን ያላጡ መስፈቻው የህሰት ክስ ማሠራጨት ጀመሩ። ይህ የሆነበት ምክንያት በወ/ሮ የሺ ቤተሰብ ላይ የተቀነባበረ ሜራ ስለነበር ነው። ክርስቲያኖችም መልስ ለመስጠት አልበዘኑም! «የለም ክርስቲያን ለሀገሩ ከብር ከመዋጋት ምንም የሚከለክለው ሁኔታ የለም» በማለት ማስተባበያውን ይሰጣሉ። እንግ ዲያውስ ክርስቲያን ይዋጋል ካላችሁ በተግባር ማሳየት አለባችሁ በማለት በቀዳሚነት የወ/ሮ የሺን ባለቤት በግል ከሚተዳደሩበት አነስተኛ የንግድ ሥራ ላይ አንስተው ጦር ሜዳ ይልኳቸዋል። ወ/ሮ የሺ ነፍስ ካላወቁት አምስት ህፃናት ጋርና በማህጸናቸው ከያዙት ጽንሰ ጋር ብቻቸውን ይቀራሉ። የቤቱ አባዋራ ከዕለት ሥራቸው ላይ ስለተለዩ ቤተሰቡ ላይ የችግር ወስከንባይ ተደፋባቸው።

የተፈራው አልቀረም የወ/ሮ የሺ ባለቤት በተላኩበት የጦር ግንባር ላይ ሲፋለሙ ከሌሎች ሰባት የአካባቢያቸው ሰዎች ጋር በጦር ሜዳ የመውደቃቸው መርዶ ይመጣል። ይሄኔ ወ/ሮ የሺ አንድ ነገር ትዝ ይላቸዋል። በ1968 ዓ.ም. መጨረሻ ላይ በአካባቢው ተፈጥሮ በነበረው

የፀጥታ ያለመረጋጋት ምክንያት የተጎራባች ሀገር ሰርጎ ገብ ወራሪዎች በዚያ አካባቢ ከፍተኛ የዘረፋ ድርጊት በመፈጸማቸው የአካባቢው ሕዝብ ሃብቱን በሙሉ ተዘርፎ ባዶ እጁን ቀርቶ ነበር። ወ/ሮ የሺና ባለቤታቸውም እንዲሁ ከወራሪዎቹ ዘረፋ አላመለጡም። ይህ በሆነ በጥቂት ቀናት ውስጥ ባለቤታቸው የጠፋባቸውን ንብረት ለመተካትም ባይሆን የልጆቻቸውን ጉሮሮ ለመድረግ ከአካባቢው ራቅ ወዳለ ሥፍራ ለንግድ ሥራ ይሠግራሉ፤ እርሳቸው በሌሉበት አጋጣሚም የአስራ አንድ ወር ልጃቸው ድንገት በሞት ይለያቸዋል። የት ይቀበር? የአካባቢው አርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን የቀብር ቦታ ለመፍቀድ አሻፈረኝ ብሎ በጽኑ ይቃወማል። . . . የባላቸውን መርዶ ሲሰሙ የታወሳቸው ከጥቂት ወራት በፊት የተፈጸመባቸው ይህን መሰሉ መራራ ትዝታ ነው። ትዝታ ብቻ አልነበረም፤ «ባሏ ሞቷል እስከሬኑ ሲመጣ የት ይቀበር ይሆን?» እያሉ ሲያግኙባቸውም ሰምተዋል። እናም አጥብቀው ወደ ፈጣሪያቸው መጮህ ጀመሩ። «አምላኪ ሆይ የባለቤቴ አስከሬን እንዳይገኝ እዚያው ጦር ሜዳ አሸዋ ውስጥ ሸሽገው። እዚህስ መጥቶ የት ይቀበራል?» አለቀሱ።

ወ/ሮ የሺ በላቸው

እንደ ጸለዩትም ሆነላቸው። የሰባቱ ሰዎች አስከሬን ሲመጣ የባለቤታቸው በድን ግን ሊገኝ እንዳልተቻለ ተገለጸላቸው። የትዳር ጓዳቸው መሪር ህዘን እርር አድርጓቸው ልባቸው ቢቆስልም የጸሎት መልሳቸው ስለደረሰላቸው ግን እግዚአብሔርን ማመስገናቸው አልቀረም። የባላቸውን መርዶ በሰሙ ልክ በአስራ አራተኛው ቀን በግህጽናቸው የተሸከሙትን ልጅ ተገላገሉ። ህዘንና ደስታ፤ ተስ ፋ መቁረጥና ዕልልታ፤ የተቀላቀለ ስሜት በቤታቸው ተስተናገደ።

ወ/ሮ የሺ ተደራራቢ ችግርና መከራ ቢጋረጥባቸውም አልተሸነፉም። የአለት

መተዳደሪያቸው ከሆነችው መጠነኛ ኪዩስክ ሕዝቡ ምንም ሽቀጥ ከእርሳቸው ሱት እንዳይገዛ ቢቀስቀስም በአንፃሩ ደግሞ የገጠሩ ሕዝብ ከወ/ሮ የሺ ሱት ለመግዛት በመስማማቱ ያቺ ገደብ የተጣለባት ኪዩስክ የደመቀች ነበረች። ወ/ሮ የሺ ይሄ ሁሉ መከራ ቢጋረጥባቸውም ጥርሳቸውን ነከሰው ኑሮውንም ክርስትናውንም አጠበቁ። የእንባቸውና የመከራቸው ፍሬ ማበብ ጀመረ። የጎሮ ቤተ

ወ/ሮ የፊ በላቸው

ክርስቲያን በምዕመናን ቁጥር እያደገች በመሄዱ ራሷን ለማስቻል የሚያግዟት መሪ ሽማግሌዎችን መምረጥ ግድ ሆነ። ምርጫው ተከናወነ። የሽማግሌዎች ሰብሳቢ ግን ይሁን? ለምርጫ አላስቸገረም። ወ/ር የሺ የሰብሳቢነቱን አደራ በሙሉ ድምፅ ተቀበሉ። የባል ሞት፣ በርካታ ቁጥር ያላቸውን ሕፃናት የማሳደግ እናታዊ አደራ፣ ኑሮን ለማሸነፍ ትግል፣ የቤተ ክርስቲያን ምዕመናንን የመምራት ከፍተኛ አደራ . . . የሁሉንም ኃላፊነት ቀንበር ተሸከመው በዋሉበት ለማፍራት አሜን አሉ።¹⁷³

የባሌ ክፍለ ሀገር ሌሎች ጽኑአንንም አፍርታለች። ለመከራው ያልተበገሩ፣ ወንጌልን በድፍረት እየሰበኩ ከመከራው እኩል የሮጡ በርካታ ሰዎችን መጥቀስ ቢቻልም እንደ አቶ አስፋው ደምሴ ያሉቱ ግን የጽናት ተምሳሌት ሆነው ሊቆጠሩ የሚችሉ ናቸው።

አቶ አስፋው ደምሴ የጊኒር ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አገልጋይ ናቸው። የእርሳቸው ልዩ ተስጥኦ በርካታ ነው። ቤተ ክርስቲያናትን መትከል፣ በመከራውስጥ ያሉትን ማጽናናት፣ የአስተዳደር መዋቅሮችን መዘርጋት፣ ቅዱሳንን ለታላላቅ ሥራዎች ማነቃቃት ዋናዎቹ ናቸው። ከዚህ ሁሉ በላይ ግን ለአዳዲስ ሰዎች ወንጌልን እንደመሰበከ የሚያስደስታቸው የለም። በየሄዱበት የወንጌልን ቃል ቢሰብኩ አይደክማቸውም። ለርሳቸው ወንጌልን መሰበክ ማለት እንደ ዕለት ተዕለት ኑሮ ማለት ነው። በአውቶቡስ ሲጓዙ፣ ከመንገደኞች ጋር ሲሄዱ፣ በቀብርና በወርግ ሥነ-ሥርዓት ላይ የትም በምንም ሰዓት ይሰብካሉ።

አቶ አስፋው ደምሴ

አንዴ ዓሊ ሙሳ ሊረሽናቸው ከተዘጋጁት «ፀረ ሕዝቦች» ሊስት ውስጥ ስማቸው መኖሩን ያስተዋሉ ሰዎች ሲሮጡ መጥተው ከአካባቢው ርቀው እንዲሸሽጉ ይነግሯቸዋል። አቶ አስፋው አልተደናገጡም «ነፍሴን ከአምላኬ እጅ ነጥቀው የሚወስዱ ከሆነ ያድርጉት እንጂ እኔ አስፋው ሞትን ስሸሽ አልገኝም» በማለት የተለመደውን የወንጌል አገልግሎታቸውን ቀጠሉ። የተባለው መድረሱ አልቀረም እርሳቸው ብቻ

¹⁷³ ከጎባ ከ/ግብረት ጽ/ቤት የተሰጠ የጽሁፍ ምስክርነት፤ 1/1/1989 እና አቶ ካሱ በላቸው እንዲመሰክሩት

አቶ አስፋው ደምሴ

ሲታሩ የደርግ መንግሥት የፖለቲካ ተቀናቃኞች የነበሩት በሙሉ በጫካች አስተዳዳሪ እጅ የተወሰነባቸው ተፈጸመ።

በሌላ ጊዜም እንዲሁ በባዕድ አምልኮ በተያዙ ሰዎች መካከል ገብተው ወንጌልን ሲሰብኩ የወንጌል ተቃዋሚዎች ሕይወታቸውን ሊያጠፉ ሙከራ አድርገዋል። ሙከራው በእግዚአብሔር እርዳታ ከሸፎ ዛሬ በዚያ አስፈሪ ቦታ ላይ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ተመስርቷል።

ጁራ በተባለው አካባቢ ወንጌልን ለመመስከር ሄደው የገጠማቸው ሁኔታም ከላይኛው ጋር ተመሳሳይ ነው። ተቃዋሚዎቻቸው ጎለልቻ በተባለ ወንዝ ውስጥ በድንጋይ ወግረው ሊገኝቸው ሲረባረቡ በእግዚአብሔር አምላክ ልዩ ጥበቃና በሰዎች ርዳታ ተርፈው መስዋዕትነት ሊከፍሉ በነበረበት ቦታ ላይ እንዲት ቤተ ክርስቲያን በቅላለች። ዛሬም አቶ አስፋው ብርቱ ናቸው። እንደ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች ምሥክርነት ከሆነ፤ በባሌ ክፍለ ሀገር የወንጌልን እውነት ለማብሰር በግያደርጉት እንቅስቃሴ ያለማጋነን በአካልም ቢሆን በዝና የማያውቃቸው ሰው ቢኖር በጣም ጥቂት ነው።¹⁷⁴